PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXV Nr. 6967 | Duminică 1 mai 1966 | 6 PAGINI — 30 BANI

Desen de Constantin PILIUȚĂ

Primăvara țării

Paul ANGHEL

Ne-am dat din nou întîlnire cu Primăvara, în chenarul de aur al zilei de 1 Mai. Clipa nu e marcată printr-o simplă filă de calendar, ci prin fața cea nouă a țării. Anotimpul, acest Michelangelo al ciclului solar, își strînge sărbătorește mîna cu celălalt meșter, arhitect, pictor, poet, zidar — poporul nostru — pe aceleași schele de Renaștere pe care urcă neîncetat România. Ne felicităm reciproc. Pentru flori și pentru schele. Pentru cîntece și pentru bucurie. Pentru efortul care struneşte brațul, pentru mintea care taie visul îndrăzneț, pentru gestul care-l traduce în faptă, cărămidă cu cărămidă. Coincidența anuală a Primăverii cu Socialismul ne găsește de fiecare dată mai sus, la un alt etaj terminat al edificiului nostru obștesc.

De ce ieri bolta de azur a primăverii ni se părea de neatins? Suspendată într-un cer umilitor de albastru față cu tristețea pămîntului și a omului românesc, aceeași „primăvară maica noastră" ne răscolea mînia și amarul. Eram prea jos față de ea, jinduind revărsarea năvalnică a talazurilor dezghețate și exuberanța codrilor ce înverzesc. Un contrast dureros între feeria anotimpului și între chipul uman, între floare și rană, între frunză și doină, între oftat și zefir făcea pe atunci să geamă țara, graiul, cîntecul și poezia. La Bacovia, primăvara era mîncată nu de omizi ci de ftizie. Macedonski cînta noaptea de mai, strecurînd surdina melancoliei. Arghezi răscolea oseminte, punînd durerea să are cugetele de la strămoși la strănepoți. Un sunet nou, preludiu al actualei Renașteri, ni l-a adus cîntecul muncitoresc, măreața „Internațională", flamură roșie a conștiinței luptătoare altoită pe ramura baladei: „Hai la lupta cea mare..." Să ridicăm omul pînă acolo unde zîmbește primăvara omenirii și a omeniei — comunismul!

Intonăm acest cîntec încă din vremea cînd a fost abia înginat. El a devenit cîntecul cauzei noastre, el a legat lupta noastră cu lupta tuturor celor ce muncesc. Cuvintele cîntecului au în orișice limbă același înțeles. Îl vom rosti din nou, afirmîndu-ne solidaritatea internaționalistă cu toate popoarele de muncitori ale planetei, care desfășoară astăzi în vînt steagurile de 1 Mai. El, acest cîntec, își confundă simbolul cu însuși steagul roșu al partidului nostru, ritmîndu-ne odinioară pasul în marile bătălii de clasă, îmbărbătîndu-ne în asaltul împotriva lumii vechi, răsunînd azi ca un imn al victoriei ce încununează stîndardul glorios al Partidului Comunist Român. Sub semnul lui, în preajma celei de-a 45-a aniversări a partidului, ne dăm din nou întîlnire cu Primăvara, în chenarul de aur al zilei de 1 Mai. Clipa nu e marcată printr-o simplă filă de calendar ci prin fața cea nouă a țării.

Ce-am adăugat primăverii în acest an?... Să socotim, lăsînd să demonstreze nu cifrele ci privelștile, faptele și autorii lor, întreagă această splendidă desfășurare a creației poporului nostru, care urcă neîncetat România pe schele de Renaștere. Ne întîlnim cu Primăvara și ne felicităm reciproc. Pentru depășirea planului de producție și a angajamentelor în industrie. Pentru terasele sculptate în piatra Dobrogei sau în pămîntul Maramureșului, pe care livezile au înflorit. Pentru ultimul tunel perforat la Argeș. Pentru bobocii ieșiți din incubatoare. Pentru miile de tone de îngrășăminte chimice livrate la Tg. Mureș, la Craiova sau Tr. Măgurele. Pentru tractoarele date peste plan la Brașov. Pentru velința verde a cîmpurilor și pentru ciocîrliile care ne duc bucuria în azur. Toate împreună fac haina primăverii noastre socialiste.

Anotimpul coincide cu tinerețea unei țări, ale cărei rădăcini de copac triumfal coboară pînă dincolo de țărîna dacilor, în structura minerală a vremii, suind cu ramurile tinere, încărcate de muguri, pînă în comunism. Seva este prezentul. O purtăm în artere. Ea dă culoare acestei strălucitoare zile de 1 Mai.

ÎN ZIARUL DE AZI

- Comori ale folclorului revoluționar — Cîntecul muncitoresc
- La iarbă verde — Foiletoane de Nicuță Tănase
- Informații sportive
- VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Ana BLANDIANA

ISTORIE

De-atîta timp străbunii mei sînt pomi,
Că mă-nrudesc cu toate fructele din țară —
Am sevă-n trup? au sînge în atomi?
E-n noi devălmășie milenară.

De-atîta timp trăiesc pe-acest pămînt,
Că-mi urc puterile prin tălpi din glie,
Că mă surprind cînd bate vînt cîntînd,
Că port în plete frunză castanie.

Cresc în gorun, devin alcool în prun,
De-i secetă cobor în rădăcini...
De-atîta timp pe-același loc apun
Ai mei, că locul s-a făcut grădini.

Munca noastră — creația noastră

Constantin CHIRIȚĂ

Ziua muncii. Nici o altă sărbătoare din calendarul lumii nu i se aseamănă. Zeci, sute de milioane de oameni din toate continentele, din toate țările, mînuitorii uneltelor care clădesc istoria și civilizația modernă, se caută în această zi și se întîlnesc pe toate meridianele geografiei și simțirii, și se descoperă mulți și puternici, și mai ales se descoperă uniți, și un adevăr înalt le încununează sărbătoarea: marile și multele bogății ale vieții de toate zilele sînt creația lor. E adevărul celei mai generoase clase din istoria lumii. Niciodată o altă forță socială n-a răspîndit un mai mare belșug de valori, niciodată sudoarea și puterea omului, și talentul, și energia lui nu s-au cheltuit mai darnic, mai uman, mai activ. Munca muncitorului, prin conținutul, roadele și revărsarea ei este cea mai autentică și mai fecundă lecție și pledoarie pentru democrație.

În țara noastră exploatarea a fost desființată și munca a căpătat investitura celei mai importante activități umane, baza democrației noastre socialiste, și ea definește caracterul întregii noastre orînduiri, și ea definește însăși structura patriei noastre, clar și apăsat, în primul articol al legii fundamentale a României — Constituția: „Republica Socialistă România este un stat al oamenilor muncii de la orașe și sate". Stat al oamenilor muncii! Iată caracteristica principală a statului nostru socialist care îi conferă fiecărui cetățean calitatea de făuritor, de ziditor al unei patrii în care criteriul principal de conduită, de morală, de patriotism îl constituie munca. Definiția statului nostru din primul articol al Constituției este cea mai înaltă răsplată pe care partidul o putea acorda poporului nostru și ea transformă munca în legea fundamentală, de neclintit, a existenței și activității noastre.

Patria noastră socialistă nu s-a născut din decrete culese din nu știu ce puncte cardinale, nu este o consecință a hazardului sau o formulă trecătoare impusă de nu știu ce jocuri politice, ea este fructul viu, fructul de aur al muncii eliberate, al muncii conștiente, plină de abnegație a poporului nostru. Din primele zile de după eliberare, partidul a spus deschis poporului că numai prin muncă își va stăpîni viitorul, și lozincile care ne înconjurau din toate părțile nu urmăreau altceva decît să ne facă să înțelegem că munca a încetat să mai fie un act biologic, un tribut plătit existenței de toate zilele, un mijloc egoist de a supraviețui. **Să clădim o nouă patrie prin munca noastră a tuturor!** — glăsuiau lozincile.

Și ne-am suflecat mînecile pornind după unelte. A fost greu la început. Pentru că erau ruine, și erau și dușmani, și erau și neghiobi, și erau puține unelte, și proorocile ne împroșcau cu dispreț, și ni se spunea că niciodată nu vom ieși din albia destinului agrar. Dar noi știam că în brațele noastre vibrează o țară și viitorul ei, și oriunde munceam, și cu orice unelte munceam aveam conștiința că turnăm niște temelii de granit, sau poate niște litere care, mai devreme sau mai tîrziu, se vor uni definitiv în acele cuvinte pe care le dorea cu nepotolită sete toată istoria poporului nostru: independență, suveranitate, demnitate națională. Zi de zi, munca noastră îmbogățea și întărea țara, iar partidul legiferase elogiul muncii. Ziarele, cîntecele, versurile și cărțile descopereau faptele noastre și numele noastre, și partidul făcuse o lege din aceasta, și acum ne dăm seama că fără acest roi de laude și de elogii adunate necontenit muncii ea nu și-ar fi cîștigat respectul și puterea și rolul pe care-l are astăzi în statul nostru. Din toate documentele partidului se desprinde elogiul muncii, și o seamă de distincții: medalii, ordine, titluri, dintre cele mai de seamă ale statului nostru au fost instituite cu menirea specială de a răsplăti munca și pentru a fi și mai evident lucrul acesta, cuvîntul însuși formează titulatura lor. Apar astăzi cu strălucire cele mai de seamă virtuți ale poporului nostru: hărnicia lui, talentul lui, pasiunea pentru nou, vibrația pentru modern, setea de creație și în ultimă instanță capacitatea lui, dorința de a se dărui patriei. Adică tocmai ceea ce partidul comunist a transformat în aur. Pentru că înrădăcinînd această concepție despre muncă, partidul nostru a făcut din ideea patriotismului cea mai activă și mai dinamică forță a societății noastre.

(Continuare în pag. II-a)

45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român

MOMENTE DIN PERIOADA CONGRESULUI I AL P.C.R.

Gheorghe STOICA
Mihail CRUCEANU

În aceste zile, cînd ne pregătim să sărbătorim împlinirea a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, timp în care el a străbătut un drum atît de glorios, încununat de strălucite victorii — ne amintim cu emoție de vremurile în care socialiștii români, căutînd căile ridicării nivelului de organizare a proletariatului, militau pentru transformarea vechiului partid socialist în partid comunist.

Făurirea partidului nostru comunist a constituit o necesitate istorică în lupta proletariatului și a întregului popor român pentru libertate și o viață mai bună, — o necesitate istorică cerută de întreaga dezvoltare politică, economică și socială a țării. El este continuatorul vechiului partid socialist, de la care a preluat nu numai cea mai mare parte a membrilor, dar și tot ceea ce acesta a avut mai bun, mai valoros, ca experiență, gîndire și tradiții înaintate, revoluționare. Crearea partidului comunist a fost rezultatul propriei experiențe a mișcării noastre muncitorești acumulate în decursul unui îndelungat proces de dezvoltare, al clarificării ei ideologice și politice, sub influența marilor bătălii de clasă din timpul și de la sfîrșitul primului război mondial a reflectat concluziile trase de proletariatul român din întreaga dezvoltare a mișcării muncitorești internaționale.

Grea, plină de suferințe era viața oamenilor muncii din România în perioada dinainte și din anii primului război mondial; proletariatul era crîncen exploatat, sute de mii de țărani erau lipsiți de pămînt, masele largi ale populației muncitoare erau crunt asuprite, lipsite aproape total de drepturi politice, condamnate de politica claselor dominante la o viață de sărăcie și mizerie. Avea loc o puternică pătrundere a capitalului străin, care acapara întens importante resurse ale economiei naționale, ramuri ale industriei în dezvoltare. Bîntuia foametea, apărea inflația, distrugerile provocate de război, ocupația germană determinînd o puternică ascuțire a vechilor contradicții sociale ale regimului burghezo-moșieresc. România era străbătută pe atunci de un puternic val de lupte revoluționare — greve, demonstrații și alte acțiuni ale maselor — expresie a creșterii nemulțumirii păturilor muncitoare și îndeosebi a radicalizării proletariatului român.

Un puternic și însuflețitor ecou au avut ideile și exemplul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie; militanții socialiști, muncitorii revoluționari sorbeau cu nesaț veștile despre profundele prefaceri politice și sociale înfăptuite de proletariatul rus, sub conducerea partidului comunist, în frunte cu Lenin, în țară aveau loc puternice acțiuni de solidaritate, clasa muncitoare din România ridicîndu-se cu fermitate și hotărîre împotriva intervențiilor imperialiste, în apărarea tinerei Puteri Sovietice. Creștea puternic în lume avîntul de luptă al maselor muncitoare exploatate și asuprite, se ridica valul mișcărilor revoluționare în Ungaria, Bavaria, învinseseră, deși temporar, revoluții socialiste; vechea mișcare muncitorească era răscolită de un profund proces revoluționar, se accelera constituirea partidelor comuniste. În cursul anilor 1918—1920 luaseră naștere, rînd pe rînd, partide comuniste în Germania, Ungaria, Polonia, Austria, Franța, Cehoslovacia, Italia, Bulgaria, Iugoslavia etc.

În aceste împrejurări, creștea puternic avîntul revoluționar din România, masele muncitoare, în frunte cu proletariatul, pășind la acțiuni tot mai hotărîte împotriva burgheziei și a moșierimii.

Unul din semnatarii articolului, aflîndu-se pe atunci în Moldova printre miile de evacuați, își aduce aminte cum, în plin război, muncitorii de la căile ferate, de la Arsenalul Armatei din Iași și din multe alte întreprinderi au făcut puternice greve și demonstrații. La 1 Mai 1917, întreaga populație muncitoare a Iașilor, împreună cu ostași ai trupelor române și în strînsă înfrățire cu ostașii revoluționari ruși, a organizat o grandioasă manifestație pe străzile orașului și a silit autoritățile să-i elibereze din închisoare pe unii deținuți politici, purtîndu-i apoi în triumf pînă la statuia lui Al. I. Cuza, de unde ei au vorbit mulțimii. În multe sate, țăranii au pus mîna cu de la sine putere pe pămînturile moșierilor. Jandarmii nici nu mai îndrăzneau să se arate în uniformă, din cauza manifestărilor de ostilitate ale populației.

Și în teritoriul aflat sub ocupația străină aveau loc greve și alte acțiuni, masele muncitoare împletînd strîns revendicările lor social-economice cu lupta pentru eliberarea țării.

(Continuare în pag. a II-a)

PAGINA A 3-A
BĂTĂLII CÎȘTIGATE
Reportaj despre oameni în momente de vîrf

PAGINA A 4-A
MARELE ANOTIMP
Ancheta „Scînteii"

MOMENTE DIN PERIOADA CONGRESULUI I AL P. C. R.

(Urmare din pag. I)

Mişcarea socialistă, militînd împotriva exploatării şi a oricărei asupriri, pentru deplina egalitate în drepturi a tuturor celor ce muncesc, antrena în bătăliile sociale, alături de oamenii muncii români, pe oamenii muncii de altă naţionalitate.

Unii militanţi revoluţionari în frunte cu Alecu Constantinescu, membru în Comitetul Executiv al Partidului Social-Democrat, Ghiţă Moscu, G. Teodorescu, Iancu Olteanu şi alţii s-au constituit în grupuri revoluţionare ilegale comuniste. Acţionînd în cadrul curentului de stînga din partid, acestea au desfăşurat o vie activitate pentru răspîndirea în ţara noastră a ideilor leniniste.

Partidul social-democrat, cu vechile lui concepţii şi metode, nu reuşea să cuprindă, să organizeze şi să îndrume valul crescînd al acţiunilor de luptă. Elementele înaintate din mişcarea noastră socialistă au început să-şi pună tot mai mult problema transformării vechiului partid social-democrat într-un partid de tip nou, cu adevărat revoluţionar.

Creşterea forţelor revoluţionare în rîndurile partidului avea să-şi găsească expresie şi în schimbarea vechii denumiri a partidului în noiembrie 1918, din aceea de Social-Democrat în Socialist. Accentuarea orientării revoluţionare şi-a pus amprenta şi asupra Declaraţiei de principii adoptată de conducerea partidului în decembrie 1918. Această declaraţie se pronunţa pentru „cucerirea prin orice mijloace a puterii politice din mîinile burgheziei", fiind pentru prima oară cînd partidul socialist din ţara noastră înscria principiul dictaturii proletariatului într-un document programatic al său.

În partid mai dăinuiau însă destule confuzii. Desfăşurarea evenimentelor în focul luptelor de clasă a dus însă la un proces de cristalizare a poziţiilor, de polarizare a forţelor în sînul mişcării muncitoreşti.

Încercînd să stăvilească creşterea valului revoluţionar, claselе dominante au pus la cale sîngeroasa represiune de la 13 decembrie 1918, intensificînd prigoana împotriva mişcării muncitoreşti. Teroarea a avut însă rezultate cu totul contrarii decît cele scontate. A crescut avîntul revoluţionar al proletariatului, care, departe de a dezarma, a trecut la o regrupare a forţelor sale, transformînd majoritatea întreprinderilor în puternice cetăţile ale luptei de clasă. În mai toate întreprinderile s-au constituit chiar consilii muncitoreşti, ca organe larg reprezentative ale muncitorilor în faţa patronatului. O sugestivă manifestare a avîntului mişcării muncitoreşti a constituit-o marea demonstraţie împotriva măsurilor teroriste ale guvernului, prilejuită, la 21 februarie 1919, de înmormîntarea lui I. C. Frimu, decedat în urma torturilor suferite la internitarea sa după evenimentele de la 13 decembrie 1918.

În focul luptelor, dezideratul transformării partidului socialist în partid comunist se contura tot mai clar, cuprinzînd masa largă a membrilor partidului, întregul proletariat revoluţionar. În acest sens s-au pronunţat, în 1919, secţiunea din Bucureşti a partidului, urmată de secţiile partidului din principalele centre muncitoreşti, ca Valea Jiului, Galaţi, Timişoara, Arad şi din întreaga ţară. În august 1920, Congresul partidului socialist din Transilvania a votat o moţiune pentru transformarea partidului în partid comunist.

Concomitent s-a petrecut şi un proces de regrupare în rîndurile elementelor reformiste; încercările lor de a trage înapoi mişcarea muncitorească şi-au pus pecetea asupra programului adoptat de Conferinţa din mai 1919 a partidului socialist, în care, o dată cu teza necesităţii înfăptuirii revoluţiei socialiste, a cuceririi puterii politice de către proletariat, se preconizau linii tactice de conciliere cu burghezia. În locul organizării luptei proletariatului, în locul unei politici de raliere în jurul acestuia a ţărănimii, a micii burghezii şi a oamenilor muncii din rîndul naţionalităţilor conlocuitoare, liderii reformişti au mers pe linia combinaţiilor de culise cu vîrfurile reacţiunii, — generalul Averescu, C. Argetoianu, Tache Ionescu — care urmăreau să folosească mişcarea muncitorească în propriile lor scopuri politice, să frîngă avîntul ei revoluţionar.

Hotărîtoare pentru clarificarea politică şi ideologică a maselor muncitoare a fost experienţa grevei generale din octombrie 1920, măreaţă ridicare de forţe, punctul culminant în şirul bătăliilor de clasă purtate de proletariatul român în perioada de avînt revoluţionar 1918—1920. Faptul că, cu toată amploarea şi combativitatea ei greva a fost înfrîntă, ca rezultat al şovăielilor şi tacticii conciliante, — a demonstrat limpede proletariatului că pentru a învinge în lupta împotriva claselor exploatatoare, el trebuie să o rupă hotărît cu reformismul, să-şi creeze un partid de clasă consecvent revoluţionar, partidul comunist.

De prin luna decembrie 1920 şi pînă la finele lui martie 1921, în toate şedinţele şi întrunirile diferitelor secţiuni ale partidului socialist se dezbăteau pînă noaptea tîrziu problemele legate de pregătirea congresului, în vederea transformării partidului socialist în partid de tip nou, marxist-leninist, al clasei muncitoare. Şedinţele sfîrşeau aproape invariabil prin adoptarea de moţiuni în care membrii partidului cereau imediata convocare a Congresului partidului şi transformarea partidului socialist în partid comunist.

Unul din semnatarii articolului se afla în acel timp la Craiova. Aci consfătuirile secţiunii partidului socialist se ţineau o dată sau de două ori pe săptămînă. Ne strîngeam la sediul sindicatelor şi al partidului din strada Copertari — localul unei foste prăvălii de cojoace. Seara, două lămpi mari de petrol, atîrnate de tavan, luminau cu aproximaţie sala de şedinţe scundă, cu două rînduri de bănci, fără spetează, orînduite de o parte şi de alta. În unele seri, la adunările secţiei Craiova a partidului socialist, veneau şi trimişi din Bucureşti, delegaţi ai Comitetului Central. Printre aceştia erau însă nu numai reprezentanţi ai stîngii, ci şi exponenţi ai aripei de dreapta — şi interesant că aceştia îşi modificau cu prudenţă expunerile în faţa fermităţii cu care adunarea se pronunţa pentru transformarea partidului în partid comunist.

Pentru elucidarea problemelor legate de afilierea la Internaţionala Comunistă, în toamna anului 1920 a fost trimisă la Moscova o delegaţie a Partidului Socialist, formată din Al. Dobrogeanu-Gherea, D. Fabian, E. Rozvani, Gh. Cristescu, C. Popovici şi I. Fluieraş.

Delegaţia a exprimat hotărîrea partidului de a se afilia la Internaţionala III-a Comunistă. Totodată, Gh Cristescu, C. Popovici, E. Rozvani au formulat obiecţii împotriva unor aprecieri care porneau de la necunoaşterea stărilor de lucruri din România, cît şi împotriva stabilirii de către organele Cominternului a componenţei viitorului Comitet Central al partidului — practici care aveau să se manifeste tot mai accentuat în anii ce au urmat, aducînd daune activităţii şi dezvoltării partidului.

După reîntoarcerea delegaţiei, pregătirile pentru Congres s-au intensificat. Un moment important în pregătirea Congresului I-a constituit şedinţa Consiliului general al partidului şi sindicatelor din 30 ianuarie — 3 februarie 1921. Dezbaterile care au avut loc cu acest prilej au dus la delimitarea clară a celor trei curente care se formaseră în cadrul partidului — curentul de stînga, revoluţionar, comunist, care se pronunţa pentru convocarea neîntîrziată a Congresului în vederea transformării partidului socialist în partid comunist; la antipod, curentul de dreapta, făţiş potrivnic, şi în sfîrşit, grupul centrist, care se intitula al „socialiştilor unitari", care susţineau ideea „afilierii cu rezerve". La şedinţa Consiliului general al partidului şi sindicatelor, puse la vot, moţiunea aripii de stînga a întrunit 18 voturi, a dreptei — 8, iar a centriştilor — 12. Văzîndu-se în minoritate, social-democraţii de dreapta, printre care Fluieraş, Jumanca, Dunăreanu, Pistiner, au părăsit şedinţa, declarînd că „din acest moment dreapta se consideră ieşită din partid". Ei au rămas izolaţi, întrucît Consiliul reprezenta totalitatea organizaţiilor socialiste din ţară. Convocarea Congresului a fost hotărîtă pentru 8 mai 1921.

În primăvară, în toate organizaţiile din ţară au avut loc şedinţe pentru alegerea delegaţilor la Congres, majoritatea covîrşitoare a delegaţilor primind mandate imperative să voteze pentru transformarea partidului în partid comunist.

În sfîrşit sosi şi mult aşteptata zi a deschiderii Congresului. Delegaţii veniţi din toate regiunile ţării s-au adunat cu toţii în cele două odăiţe ale redacţiei ziarului „Socialismul" din fosta str. Academiei — singurul local de care dispuneam, întrucît cele mai multe sedii ale partidului fuseseră închise şi sigilate din ordinul guvernului în timpul grevei generale. Ei reprezentau 45 086 voturi şi aveau 540 de mandate, din care 380 imperative pentru afilierea necondiţionată, iar 78 pentru afilierea cu rezerve.

La Congres participau militanţi cunoscuţi ai mişcării socialiste. Printre reprezentanţii curentului de stînga comunist se numărau: Gh. Cristescu, Al. Dobrogeanu-Gherea, Andrei Ionescu, Dumitru Grofu, E. Rozvani, Gh. Niculescu-Mizil, Gh. Stoica, C. Mănescu, M. Cruceanu, Köbleş Elek, M. Macavei, Eufrosina Cotor, C. Niţulescu, Benedict Ştefan, Toth Carol, Şerban Andor, I. Mirescu etc.; printre centrişti, Th. Iordăchescu, Bălănescu-Damian, D. Popp, Iuliu Dascăl, Carol Bartha etc. Unii dintre militanţii revoluţionari, care depuseseră o activitate intensă pentru crearea partidului, ca Pandele Becheanu, Constantin Ivănuş, G. Vasilescu-Vasia, M. Gh. Buţor, Leonte Filipescu, D. Fabian, Alecu Constantinescu, Iancu Olteanu, Elena Filipovici, Ion Elena, n-au putut participa, fiind arestaţi sau aflaţi sub urmărire.

Se constituí prezidiul congresului, preşedinte fiind ales D. Stoiculescu, pe atunci deputat de Covurlui. Au mai fost aleşi trei vicepreşedinţi: Mihail Cruceanu de la Craiova, Andrei Ionescu, muncitor tîmplar de la Constanţa, şi Gh. Rusu din Transilvania.

La începutul lucrărilor, reprezentanţi ai centriştilor au mai făcut o încercare, de ultim moment, de aminare a Congresului. Această încercare s-a lovit însă de împotrivirea hotărîtă a delegaţilor. Propunerea, redactată în scris, de continuare a lucrărilor, pusă la vot, a întrunit o majoritate impresionantă. Aceasta arăta limpede direcţia în care se îndrepta voinţa congresiştilor.

Înainte de a se trece la primul punct al ordinei de zi, au fost adoptate un şir de moţiuni. Astfel, în moţiunile „Contra cenzurii şi stării de asediu", „Pentru cei închişi", „Pentru amnistie", „Pentru cei loviţi de grevă" se spunea: „Protestăm împotriva acestui sistem de teroare şi cerem amnistia generală"; „aducem prinos de recunoştinţă vouă, tovarăşi care suferiţi cu bărbăţie toate lipsurile şi rigorile ocnelor şi închisorilor şi vă încredinţăm că lupta noastră care e şi a voastră va urma hotărîtă mai departe"; „protestăm contra cenzurii şi stării de asediu": „trimitem salutul nostru de îmbărbătare muncitorilor, bărbaţi, femei, care se află în grevă. Jertfele aduse de ei cauzei socialiste vor da roadele aşteptate".

Exprimînd sentimentele internaţionaliste ale clasei muncitoare din România, Congresul a adoptat o moţiune de solidaritate cu proletariatul rus, „exprimîndu-şi adînca sa admiraţie faţă de opera măreaţă pe care a înfăptuit-o şi faţă de sacrificiile nenumărate aduse cauzei comuniste". În moţiunea pentru pace, împotriva războiului, se sublinia că războaiele imperialiste „au în realitate scopuri de pradă, de jaf şi de subjugare a claselor muncitoare, atît în afară, cît şi înăuntrul acestor state", şi se cerea „reluarea relaţiilor paşnice cu toate statele vecine".

S-a trecut apoi la primul punct al ordinei de zi. Gh. Cristescu a prezentat „Darea de seamă morală şi materială" a Comitetului Central. În dezbaterile asupra raportului prezentat de el, s-au făcut critici aspre la adresa elementelor oportuniste, şovăielnice din conducerea partidului mai ales pentru modul cum au acţionat în perioada grevei generale.

A treia zi, delegaţii s-au putut aduna în sala cea mare de la sediul partidului din str. Sf. Ionică, care între timp ne fusese pusă la dispoziţie în urma demersului întreprins de o delegaţie a Congresului la Ministerul de Interne.

Pe ordinea de zi urma darea de seamă a delegaţiei care tratase cu reprezentanţii Internaţionalei. Raportul principal asupra afilierii se publicase în ziarul „Socialismul".

Şedinţa a fost prezidată de Andrei Ionescu care domina masa prezidiului cu statura lui impunătoare. În sală domnea agitaţia. Unii dintre reprezentanţii centriştilor ne „avertizau" asupra pericolului ce ne ameninţa. Damian ne-a strigat că „o să ne treacă poftа de comunism cînd ne-om vedea în beciurile poliţiei şi pe la curţile marţiale".

Încă din seara precedentă Al. Dobrogeanu-Gherea, din partea Comisiei de organizare a Congresului, îi propusese lui Mihail Cruceanu să vorbească în locul coraportorului Fabian, închis la Jilava. Potrivit mandatului încredinţat de organizaţia din Craiova a partidului, coraportul a susţinut poziţia de stînga, comunistă. Urmară apoi alte şi alte cuvîntări; marea majoritate a sălii primea cu nemulţumire şi dezaprobare pe ceci ce se situau pe poziţii potrivnice transformării partidului în partid comunist.

Spre amiază, discuţia s-a închis. După o pauză scurtă, s-a trecut la votare, care a avut loc nominal şi pe faţă. Pentru transformarea partidului socialist în partid comunist au votat 428 mandate, faţă de 111 ale centriştilor. Rezultatul votului, anunţat de la tribună, a fost primit cu un entuziasm de nedescris. Uralele nu mai conteneau. Ochii tuturor străluceau de bucurie, unii tovarăşi se îmbrăţişau. În sală au răsunat, puternic, accentele „Internaţionalei". A fost unul din momentele cele mai înălţătoare. Cu toţii eram stăpîniţi de cea mai vie emoţie, înţelegînd marea cotitură pe care crearea partidului o constituia în dezvoltarea mişcării revoluţionare de la noi, în însăşi viaţa şi istoria poporului nostru. Congresul dăduse curs voinţei şi aspiraţiilor clasei muncitoare, maselor populare, care făuresc istoria.

Congresul urma să treacă, în continuare, la dezbaterea unor documente de bază, menite să călăuzească activitatea viitoare a partidului, — Partidul Comunist! Trebuiau astfel adoptate statutul, care punea la temelia organizării partidului principiile leniniste, programul partidului, care înscria necesitatea cuceririi puterii politice de către proletariat şi statornicirii dictaturii proletariatului, a exproprierii mijloacelor de producţie „acolo unde procesul de concentrare capitalistă este mai înaintat", şi trecerii lor în proprietate socialistă, proclama ţelul înfăptuirii în ţara noastră a „societăţii viitoare, care nu-i alta decît comunismul". Merită a fi relevat faptul că fiind elaborate de cadre ale partidului legate de masele muncitoare care cunoşteau în general bine condiţiile concrete şi particularităţile ţării, documentele supuse dezbaterilor conţineau multe idei bine întemeiate, preconizau soluţii realiste; de pildă, raportul asupra problemei agrare, pornind de la realitatea concret istorică din România, unde existau încă puternice rămăşiţe ale relaţiilor feudale la sate, preconiza exproprierea fără plată a tuturor proprietăţilor mai mari de 30 ha şi trecerea lor în stăpînirea ţăranilor; în raport se sublinia că „realizarea economiei colective numai în timpul dictaturii proletare, prin transpunerea mentalităţilor maselor agricole şi numai cu învoirea acestora se poate face", că „nerăbdarea sau violenţa în această privinţă numai daune ar aduce cauzei revoluţiei".

Dezbaterea şi adoptarea acestor documente n-a mai fost însă cu putinţă din cauza întreruperii brutale a Congresului la intervenţia organelor de represiune ale statului burghezo-moşieresc. Era în după-amiaza celei de-a 5-a zi a lucrărilor, se luase tocmai în dezbatere programul agrar, cînd deodată, pe ferestre, am zărit camioane militare, pline de soldaţi înarmaţi, care înconjurau clădirea. În sală a intrat un „comisar regal", colonelul Georgescu, şeful parchetului militar, însoţit de 10—15 ofiţeri şi de un pluton de soldaţi din Regimentul Vînători de munte, cu baionete la armă şi cu puşti mitraliere.

Comisarul regal, cu o alură marţială, strigă:

— Domnilor, în numele legii, congresul încetează şi vă ordon: mîinile sus!

Numai puţini — şi doar din grupul centriştilor — au ridicat mîinile. Noi toţi, ceilalţi, am rămas nemişcaţi în picioare.

— Cei care au votat afilierea — a strigat colonelul, înţelegînd prin aceasta afilierea fără rezerve — să treacă la stînga, iar ceilalţi la dreapta.

Ministrul de interne, Argetoianu, trimisese armata să ne aresteze pentru a împiedica, după cum spusese, „existenţa unui partid comunist în ţara noastră!"

Ni s-a prezentat un registru, în care cei ce votaseră afilierea necondiţionată trebuia să semnăm. Ne dădeam seama că vom fi arestaţi, şi, fiind nevoie ca unii din delegaţi să rămînă în libertate, s-a stăruit pe şoptite ca ei să nu-şi declare votul adevărat. Dar tovarăşii erau atît de porniţi în a mărturisi cu mîndrie votul, încît nu consimţeau să-l tăgăduiască. Aceasta a fost de fapt o a doua votare — într-un fel şi mai impresionantă, căci avea loc în faţa baionetelor şi ştiam cu toţii că „votăm" totodată şi pentru propria noastră întemniţare.

A fost un moment de înaltă conştiinţă revoluţionară. Rînd pe rînd, cei mai mult congresişti, cu ochii strălucind de o bucurie lăuntrică, treceau în partea stîngă, punîndu-şi cu mîndrie semnătura în registru, ca pentru a pecetlui măreaţa operă înfăptuită.

După semnare, cei ce votaseră împotriva afilierii fără rezerve au fost lăsaţi liberi, iar ceilalţi încărcaţi în dube şi transportaţi la închisoarea Văcăreşti.

Începuse „lupta cea mare", lupta Partidului Comunist Român!

Începuse drumul pe care l-a străbătut de atunci partidul nostru cu atît eroism, înfruntînd toate piedicile şi greutăţile şi călăuzind poporul la măreţele transformări şi înfăptuiri pe care le trăim astăzi.

Nouă, celor în vîrstă, care am asistat la Congresul de acum 45 de ani, care am fost martori şi participanţi la evenimentele istorice în focul cărora s-a plămădit partidul nostru, ni se umple inima de bucurie şi mîndrie cînd îl vedem acum — puternicul partid comunist de astăzi, care numără în rîndurile lui peste 1 500 000 de membri, strîns unit în jurul Comitetului său Central, urmat cu nesfîrşită încredere de întregul popor, îndeplinindu-şi cu cinste rolul de forţă conducătoare a construcţiei socialiste, călăuzind cu mînă de cîrmaci încercat, — spre zările tot mai luminoase deschise de Congresul al IX-lea al partidului — scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România.

Violeta ZAMFIRESCU

AUR ROMÂNESC

Şi Zeus pe Olimp sorbea nectar
De soare sudic concentrat în rod,
Dar n-a băut din fagur la Cotnar
Gustat, precum Dabija-Voievod

N-a ţinut sfat pe rădăcina viţei,
N-a strîns din omenie-aureole,
Nu a trăit nici norii Mioriţei
Şi nici credinţa bună-a lui Manole.

N-a dus la gură căni înfiorate
Cu aur românesc din care suie
Cîntec scăzut, rostit pe jumătate
De dulce inimă şi amăruie.

Bem, lîngă tîmpla Dunării, amiază
De anotimp sărbătorit acum
În vin de ţară nouă, ce vibrează
A ziuă, suflet învăţat la drum.

Foto: I. Cucu

Munca noastră — creaţia noastră

(Urmare din pag. I)

Iată cota de la care obişnuim să ne privim munca. Şi nu e de mirare că privită de la această cotă, de la această înălţime pe care am situat patria, munca noastră se identifică cu creaţia şi ne place s-o numim tot mai des: creaţie. Şi nu greşim numind-o astfel, pentru că arhitectura noilor peisaje, şi mai ales geometria şi forţa şi relaţiile şi valorile aglomerărilor industriale sînt opera noastră, sînt concepute şi făcute şi stăpînite de noi, şi animate de noi, conduse de noi.

Privită de la această cotă şi identificată cu creaţia, munca şi calitatea ei devin trăsătura cea mai de seamă a personalităţii noastre, calea de a ni se realiza personalitatea, şi mai ales de a ni se afirma, şi mai ales de a o menţine. Concepţia nouă despre muncă, această religie a vieţii noastre, e hotărîtoare în afirmarea personalităţii şi ea e o pavăză împotriva a tot felul de nedreptăţi care pîndesc din gangurile şi văgăunile trecutului, împotriva imposturii, ignoranţei, vicleniei, favoritismului, nepotismului, demagogiei; şi chiar dacă viciile acestea mai apar pe alocuri, criteriul principal şi de masă cu care este apreciat omul, criteriul după care i se confirmă personalitatea este acela al muncii, şi el e prezent în toate legile statului nostru începînd cu Constituţia, şi e o parte integrantă a opiniei colective, şi este indicaţia cea mai de preţ, indicaţia permanentă a conducerii partidului nostru. De aceea e atîta efervescenţă în ţara noastră, de aceea atîtea îndrăzneli şi căutări, de aceea această ofensivă a tineretului spre tehnică, de aceea alianţa şi vraja cutezanţei şi înţelegerea şi simţirea profesiunii, în tot mai multe cazuri, ca o pasiune a vieţii.

Această concepţie despre muncă defineşte gradul de evoluţie morală, gradul de conştiinţă la care a ajuns poporul nostru, dar mai demonstrează şi altceva: puterea şi trăinicia regimului şi statului nostru. Munca este o îndatorire de onoare în ţara noastră, dar pentru a se putea manifesta astfel, pentru a nu fi ştirbită niciodată de acest sentiment al onoarei, pentru a dăinui ca o certitudine a vieţii fiecăruia, ca un mijloc de realizare a personalităţii fiecăruia, statul asigură prin Constituţie fiecărui cetăţean al acestei ţări dreptul la muncă. Cuvintele articolului din Constituţie nu sînt simple cuvinte pe hîrtie. Ele sînt ca nişte stîndarde înfipte energic de-a lungul şi de-a latul ţării, în vîrful nenumăratelor uzine, fabrici, combinate, în vîrful nenumăratelor schele care dau acest aspect de şantier dinamic întregii ţări, şi în care orice cetăţean, cinstit, dornic de muncă, poate să-şi găsească un loc de activitate pe măsura aptitudinilor şi pregătirii sale, şi mai ales poate să-şi dezvolte aptitudinile şi pregătirea, şi mai ales este încurajat, sprijinit material şi moral pentru a se desăvîrşi.

CÎNTECUL MUNCITORESC

De-a lungul istoriei mişcării noastre muncitoreşti, de-a lungul celor 45 de ani glorioşi de luptă a partidului nostru, cîntecul muncitoresc revoluţionar a însoţit mereu pe cei mai buni fii ai clasei muncitoare, care au sîngerat şi nu arareori şi-au dat viaţa pentru viitorul ce se materializează sub ochii noştri — o ţară înfloritoare şi liberă, România socialistă. Cînd spunem că eroii clasei muncitoare erau schingiuiţi dar cîntau, că erau puşi la zid şi răpuşi, fără ca gloanţele călăilor să le poată smulge cîntecul de pe buze, nu facem doar figuri de stil. Mărturisiri ale presei burgheze şi documente din arhivele unui informator atît de puţin favorabil proletariatului, precum siguranţa burghezo-moşierească, atestă prezenţa cîntecului revoluţionar în cele mai grele momente ale activităţii comuniştilor.

Reprezentînd una din categoriile folclorice importante, cîntecul muncitoresc revoluţionar face astăzi obiectul unor cercetări aprofundate, care i-au scos la iveală multiplele valenţe. Cîntecul revoluţionar a mobilizat, îmbărbătat şi înflăcărat masele muncitoreşti. El a fost un factor de educare a oamenilor muncii în spiritul patriotismului şi al internaţionalismului proletar. Intuind în mod admirabil puterea de mobilizare şi de convingere pe care o poate dezvolta în momentele hotărîtoare ale luptei proletariatului cîntecul revoluţionar, Ilie Pintilie, luptător neînfricat pentru cauza clasei muncitoare, a subliniat că uneori asemenea cîntece merg la ţintă mai bine decît un discurs.

Cu sprijinul preţios al unui mare număr de vechi militanţi ai mişcării noastre muncitoreşti, care au participat activ la cele mai importante lupte desfăşurate sub conducerea partidului în anii ilegalităţii, cercetători ai Institutului de etnografie şi folclor au cules un număr apreciabil de cîntece inedite, care au avut circulaţie înainte de Eliberare. Au fost dezvăluite astfel pagini impresionante din istoria mişcării noastre muncitoreşti.

Cîntecul muncitoresc revoluţionar demasca viciile orînduirii burghezo-moşiereşti, prevestea răsturnarea ei inevitabilă şi înlocuirea ei cu o nouă orînduire, dreaptă, eliberată de inegalităţile sociale. lupta **„pentru marea şi sfînta dreptate / Ideal care lumea va întineri"**, era intonat de către comuniştii transportaţi între baionete din închisoare în închisoare sau spre tribunale. Adesea, cîntecul care se făcea auzit cu asemenea prilejuri antrena după sine mulţimi şi genera demonstraţii.

Multe momente importante din istoria mişcării muncitoreşti sînt marcate de cîntece revoluţionare. Astfel, cîntecul „La 11 martie" a avut patru variante. Prima sa varianţă se referea la demonstraţia din 1907 a ţăranilor din periferia Galaţilor, cu care s-a solidarizat proletariatul industrial din oraş. Sub imboldul mişcărilor ţărăneşti din acel an, demonstranţii gălăţeni au cerut pămînt. Ei au fost însă întîmpinaţi cu gloanţe şi cu acest prilej şi-a pierdut viaţa Spiru Plăcintaru. A doua variantă a cîntecului, intitulată „La 13 Iunie", a fost cîntată în 1916, cu prilejul binecunoscutei manifestaţii a muncitorilor gălăţeni, cînd a fost asasinat muncitorul Spiridon Vrînceanu şi alţii. A treia variantă, „La 13 Decembrie", evocă tragicele evenimente din piaţa Teatrului Naţional, petrecute în 1918, iar a patra, născută în 1920, a fost creată la Bacău, în perioada grevei generale, evocînd între altele asasinarea în închisoare a doctorului Aroneanu, militant al mişcării muncitoreşti. Iată cum cîntecul revoluţionar era mereu prezent, însoţind şi mobilizînd masele, adaptîndu-se, totodată, evenimentelor.

În ultimii ani, literatura privind cîntecul muncitoresc revoluţionar din ţara noastră s-a îmbogăţit prin tipărirea unor culegeri, prin studii şi articole apărute în reviste. Mai este însă mult loc de studiu şi cercetare pînă la epuizarea informaţiilor privind cîntecul muncitoresc revoluţionar şi comentarea lor.

Cîntecul revoluţionar, moştenire izvorîtă din cele mai bune tradiţii de luptă ale clasei muncitoare şi partidului revoluţionar, posedă reale calităţi artistice, pentru care poate fi îndrăgit şi astăzi. Cele cîteva colecţii de cîntece prelucrate, apărute pînă în prezent, nu sînt însă relevante. Pentru educarea tinerei generaţii în spiritul tradiţiilor partidului nostru ar fi, credem, utilă prelucrarea corală a unui număr mai mare de cîntece revoluţionare. Corurile sindicale, şcolare şi ale caselor de cultură ar trebui să includă în programele lor mai multe cîntece revoluţionare, a căror semnificaţie şi rol în istoria mişcării muncitoreşti ar putea constitui, totodată, tema unor expuneri pasionante. Mult interes ar suscita completarea colecţiei folclorice imprimate pe discuri cu cîntece muncitoreşti revoluţionare.

Dezvoltînd cercetarea în domeniul cîntecului revoluţionar şi popularizîndu-l din ce în ce mai mult în rîndurile maselor de constructori ai socialismului, îndeplinim o sarcină de onoare.

Eugenia CERNEA
cercetătoare
la Institutul de etnografie
şi folclor al Academiei

Comori ale folclorului revoluţionar

Desprindem dintr-o notă a siguranţei că la Lugoj, în anul 1942, deci în plin război fascist, un grup de tineri a cîntat cîntecul „Tu să nu spui niciodată", care punea faţă în faţă mizeria maselor cu huzurul claselor parazitare. Pentru acest act de curaj şi conştiinţă, toţi membrii grupului au fost arestaţi şi condamnaţi la cîte cinci ani de închisoare.

Alte cîntece evidenţiază rolul comuniştilor, conducători ai mişcării muncitoreşti, curajul legendar cu care au întruntat represiunea, închisorile, lagărele de concentrare. Între aceste cîntece, de o largă popularitate s-au bucurat cîntecele „Sub steagul roş", „Gornistul", „Doina Haşului", „Legenda Doftanei" ş.a. Cîntecul „Lăsaţi întristarea", care afirma hotărîrea de a

OAMENI ÎN MOMENTE DE VÎRF

BĂTĂLII CÎȘTIGATE

Ca de obicei, coloanele sărbătorești ale zilei de 1 Mai aduc cu ele ecoul unor noi bătălii cîștigate pe magistrala înaintării noastre socialiste. De mai lungă sau de mai scurtă durată, spectaculoase sau anonime, purtînd pecetea unui singur om sau a unei colectivități, mai grele sau mai ușoare, bătăliile cîștigate relevă resorturile conștiinței socialiste în plină afirmare. Mai ales momentele de vîrf ale acestor bătălii, momentele de înaltă tensiune și efort, luminează forța transformatoare a omului care, prin actul creator al muncii, se transformă pe sine însuși.

Și iată-ne pe urmele unor fapte în care descoperim miezul dramatic al unor posibile — viitoare? — pagini de roman.

Cînd riscul devine un drept...

● Chimia începe de la 177 de metri ● Între centura de siguranță și neprevăzut ● Comunistul Oprișan Barbu și examenul de disciplină

Seamănă într-adevăr — cum spun constructorii ei — cu o rachetă pe o rampă de lansare. Cu vîrful avîntat la 177 de metri, argintie, suplă și îndrăzneață, priza de aer de pe malul Dunării este o mîndrie a combinatului de la Turnu Măgurele. Ea vestește lansarea pe orbita cincinalului a unuia dintre marile obiective ale industrializării socialiste înfăptuite de partid.

Cea mai înaltă construcție metalică din țară atrage magnetic privirile. Ai imaginea cutezanței: oameni care au urcat pe verticală piese cîntărind tone, care au ținut în echilibru, suspendat în cabluri, giganticul trunchi de oțel, cățărători care au lucrat luni de zile în centuri de siguranță.

— Un moment deosebit, de mare tensiune? reia întrebarea noastră maistrul Iustin Firmanciuc. Nu știu ce să vă răspund. Vă așteptați probabil la ceva dramatic, la un act de eroism... N-a fost. Construcția s-a realizat la termen, fără accidente. Aceste este esențialul, bătălia cîștigată: am reușit să înlăturăm neprevăzutul.

— Cum?

— Respectarea tehnologiei de montaj. Lucru ca la carte.

— Stai, că mai e ceva... Dreptul la înălțime — intervine șeful de brigadă Oprișan Barbu (om cu o vastă experiență de șantier; la Turnu Măgurele a venit de pe cînd, pe locul combinatului, era baltă; recent, cu prilejul Consfătuirii pe țară a constructorilor, i s-a înmînat Ordinul Muncii clasa I).

„Dreptul la înălțime?".

Pentru priza de aer au fost aleși cei mai buni oameni. Era, în ochii fiecăruia, un titlu de cinste. Dar chiar primit în rîndurile brigăzii, printre cei 50, se mai cereau îndeplinite două condiții pentru a deveni cățărător. Una, de la natură: o sănătate perfectă, stabilită prin control medical periodic. Cealaltă, se putea cîștiga sau pierde în raport cu legea nr. 1 a colectivului: disciplină sfîntă. Cînd lăcătușul Ștefan Dănilă și-a făcut un obicei din a dispare în răstimpuri de la locul de muncă, i s-a retras dreptul de a lucra la înălțime. L-a redobîndit abia după ce-a făcut dovada că s-a lecuit. După cum, brigada i-a pedepsit și pe unii care făceau paradă de curaj, lucrînd riscant.

— La început, unora le părea că punem un accent exagerat pe disciplină. Mai ales că am avut cazuri cu totul izolate. Atunci de ce organizația noastră de partid — spune Oprișan Barbu, secretarul ei — n-a slăbit o clipă această preocupare? Din cauza specificului bătăliei.

— Oare nu orice muncă presupune o disciplină a ei?

— Vorbeam însă de specific, fiindcă aici gestul, efortul fiecăruia trebuiau perfect sincronizate, uneori la fracțiune de secundă, cu ale tuturor celor 50. Manevrările se dirijau dintr-un punct dispecer prin comenzi în megafoane. Ce s-ar fi întîmplat dacă toate troliile de ridicare, toți oamenii, n-ar fi acționat ca un singur organism? Dacă unul nu era la post, dacă altul era mahmur din noaptea de ajun sau un al treilea n-ar fi știut exact ce are de făcut într-un moment dificil? La o astfel de lucrare, unde fiecare moment e de „vîrf", munca devine o școală a răspunderii. Vă spun, am lucrat în multe locuri pînă azi, dar nicăieri n-am văzut un examen de disciplină trecut atît de bine.

Examen alcătuit nu din probe senzaționale (dimpotrivă, separat luate, dintre cele mai obișnuite); hotărîtoare, însă, și definitorii pentru un colectiv socialist. Oamenii au reușit să le treacă, să-și învingă slăbiciunile, fiindcă aveau de cîștigat **dreptul la înălțime**. Iar cei ce l-au dobîndit afirmă că e mai mult decît urcușul (de jumătate de oră) la 177 metri...

Gustul porumbului copt

● Un inginer din familia optimiștilor ● Amenințați de ape ● „Nu mi-aș fi iertat niciodată..."

Iarăși au rămas cartografii în urmă! Pe hartă, la marginea Galațiului, mai figurează albastra pată a lacului Brateș. La fața locului, oglinda de apă nu mai există, întinzîndu-se, în schimb, pata de un verde proaspăt a unei noi împărății a porumbului. Cifrele unor bogate recolte au și fost înscrise în palmaresul celor două tinere gospodării agricole de stat născute în căușul fostului lac. De drept, într-o egală măsură, recoltele trebuie înscrise și în palmaresul constructorilor, care au dăruit agriculturii acest vast teren numit „încintă îndiguită".

Destinul unuia dintre ei, inginerul Constantin Lungu, este intim legat de metamorfoza Brateșului.

— Cum s-a petrecut această schimbare? Cînd v-ați simțit constructor?

— O să vă surprindă. Cînd am gustat primul porumb din prima recoltă. L-am perpelit pe jar. Și unde? Exact pe un loc unde doar cu cîteva luni în urmă mă rătăcisem, într-o mlaștină năpădită de stufăriș. Înainte munca mea se concentra într-o hîrtie — lucram la studii, — acum trăiesc finalitatea eforturilor.

Istoria acestei incinte poartă, încă proaspete, urmele pașilor săi. Zeci, sute de kilometri de-a lungul și de-a latul a ceea ce urma să fie împărăție a porumbului, dar care pe atunci încă nu era decît baltă, hățiș hirsut, dezolant, scenă deschisă pentru jocul viclean al apelor revărsate. Momente grele? De tensiune? Cine n-a avut? Inginerul Lungu face parte din familia luminoasă a optimiștilor, a celor care văd într-o sticlă jumătatea ei plină... Episoade dintre cele mai dramatice le expediază scurt, cu un surîs: „Ce-a fost a fost. Bătălia e cîștigată".

Există însă și un alt gust al porumbului copt! Îndărătul seninătății dezarmante se află o nebănuită tenacitate. Ea se-ntinde pe luni și ani de zile; sudată cu a altor oameni de calibrul interior al inginerului comunist Lungu, s-a aliniat ca o lamă de oțel care a tăiat cale porumbului. Iat-o în fulgerarea unui singur moment:

Era una dintre primele sale zile de constructor. Avea de apărat o limbă de pămînt șovăielnică, digul provizoriu ridicat în calea apelor bezmetice de primăvară. Cincisprezece mecanizatori îl urmau, într-o patrulare neîntreruptă. Arma lor: screperul. Stîrnite de bețiа vînturilor, valurile mușcau din dig. Oamenii închideau rupturile cu pămînt. Inginerul privea mira hidrometrică: apele creșteau. Doi centimetri pe oră. Calcul îngindurat: jumătate de metru în 24 de ore... cînd vor trece digul, cînd îl vor sparge? Oamenii — încordați, nervoși. O frază nerostită, dar tot mai persistentă, citită în ochi: „Să fugim cît mai e timp!". Dacă ar rosti-o el, l-ar urma toți. Ar însemna să rămînă digul descoperit, rupt, incinta vraiște, întinderi inundate, planul de amenajări periclitat... Nimeni n-a bănuit ce bătălie s-a dat cu spaima, vreme de 24 de ore, în cel mai tînăr dintre constructorii de pe dig.

— Nu mi-aș fi iertat niciodată fuga, faliment moral — mărturisește inginerul.

Așa s-a declanșat în el tenacitatea de constructor, despre care oamenii de meserie spun că e o însușire indispensabilă celor hotărîți să înfrunte, după un plan inteligent, natura. Înainte de a simți gustul porumbului copt...

36 de chei care se potrivesc

● Dilemă pedagogică ● Adolescența descoperă rigla de calcul ● Spre ce profesie

Răsfoia cu gesturi moi catalogul, citind numele proaspăt caligrafiate. Ultimul an cînd cei 36 de adolescenți aveau să mai figureze în vreun catalog al liceului. Ca mîine, întîiul bilanț în viața lor: maturitatea. Nu era sentimentalism în reflecțiile Ștefaniei Bajura. Pur și simplu, se simțea îngrijorată. Prelua (fosta diriginte ieșise la pensie) o clasă aproape necunoscută, exact cînd acești tineri ar fi trebuit să aibă alături un mentor spiritual care să-i fi cunoscut îndeaproape și mai demult. Ar fi preferat o clasă mai indisciplinată, cu o situație școlară mai problematică: în ultimele opt luni de învățătură, ce-i mai rămînea de făcut în substanță.

Din primele zile, o anchetă pe tema viitoarei profesiuni dădu la iveală faptul că mulți erau încă nehotărîți sau aveau o idee destul de aproximativă despre orientarea lor în viață. Mai observă profesoara că domnea o tensiune nefirească, exagerată în legătură cu apropiatul examen de maturitate. Unii, cu gîndul la o anume facultate, învățau disproporționat la cîte un obiect-două, lăsîndu-le pe celelalte în părăsire. Parcă niciodată, de cînd era profesoară la liceul din Roman, Ștefaniei Bajura nu i se înfățișase o situație mai dificilă.

O bătălie pedagogică pe termen scurt și decisiv. Hotărî să nu-și risipească forțele. Contură un plan amănunțit, cu o meticulozitate didactică, alegînd trei direcții: formarea unui curent de opinie în favoarea învățăturii, pregătirea examenului de maturitate și cristalizarea unei opțiuni profesionale, combaterea unilateralității și a lipsei de încredere în forțele proprii. Firește, trebuiau găsite și cele 36 de chei care să se potrivească...

Într-o discuție liberă cu clasa, profesoara a scos într-o zi o „riglă de calcul" imaginară, dar care a avut darul de a pune pe gînduri toată lumea: cum știm să ne măsurăm timpul? Altădată, o vizită la o expoziție de pictură modernă, urmată de discuții. O oră de muzică pe disc. Discuții cu o mamă „forte": „Credeți că dacă ori de cîte ori fiica dv. ia o notă slabă o veți pedepsi cu masa, ea își va vindeca complexele de inferioritate?"; cu alți părinți: „Nu siliți copilul să meargă într-o direcție pentru care n-are înclinații. Un absolvent a pierdut doi ani bătînd la poarta unor facultăți. În schimb, obține acum excelente rezultate ca tehnician într-un combinat, activitate practică pentru care avea o reală vocație". O surpriză la ora de dirigenție: întîlnire cu cîțiva foști elevi ai profesoarei, aflați în vacanță în orașul natal. Datorită prezenței lor tinerești, drumul spre facultate a coborît din nebuloasă pînă acolo, în clasă, în mijlocul școlarilor, mai aproape decît oricînd...

Sînt doar cîteva din armele profesoarei: Arme de mai greu sau mai ușor calibru, cu o bătaie mai scurtă sau mai lungă, folosite în cuprinsul unei lupte pedagogice și psihologice astăzi aproape pe sfîrșite. O luptă cîștigată? Victoriile, pe acest cîmp, se culeg la examenul de maturitate și mult mai tîrziu... Dar de pe acum notele bune sînt mai numeroase, mai omogene, răspunsurile la ancheta de la începutul anului apar mai cristalizate. Fiindcă Ștefania Bajura a găsit acele resurse de pasiune capabile, ca și în atîtea alte domenii, să lărgească albia strîmtă a timpului („fugit irreparabile tempus"!), să valorifice investițiile de energie.

Hotărîrea de a face o chestiune personală din examenul de maturitate al fiecăruia dintre cei 36 nu înseamnă oare și pentru ea un nou examen, o a doua maturitate?

Nu era și este

● Cu Almășan, cinci ● Tulpina se ramifică ● De la 0 la 3620000 de tone!

Acum, da: există la modul cel mai concret, pe orizontală și pe verticală, un bazin carbonifer în Valea Motrului. Cu trei exploatări, cu instalații de suprafață, cu un oraș nou pe harta țării. Acum, da: se poate vorbi, ca de moneda din palmă, despre o structură economică nouă, calitativ nouă, în larga vale a Motrului. Dar atunci cînd au venit ei, în urmă doar cu cîțiva ani, nu era nimic. Nimic decît intenția, planul, directiva.

Se descărcau materiale și utilaje. Și au sărit sprinteni, din vagoane, cîțiva oameni. Îți amintești cîți, tovarășe Almășan? „Cinci". Și acești cinci, din faza de pionierat, sînt și acum aici? „Da, toți". Și care a fost primul lucru pe care l-ați făcut? „S-a constituit organizația de bază". Ce a spus nevasta, cînd v-ați luat în spate ranița de explorator? Rîde dezlănțuit, sănătos și ai impresia că încăperea trepidează, ca și cum dedesubt ar fi turbinele unei termocentrale. „Ce să spună, ca femeia: altul nu se putea duce? Adică, trebuie și trebuie? Da, i-am răspuns, eu am cerut să intru în partid, știam la ce mă „înham", vrei să nu mai fiu eu?".

...Și pe urmă au venit maramureșenii. Mineri din născare. Din cincizeci, douăzeci și cinci — membri de partid. Nimic la voia întîmplării. Totul planificat, gîndit, calculat lucid. „Sînteți de-acum treizeci — ne-a spus „raionul" — se pot constitui organizații de bază pentru cele trei mine".

Tulpina se ramifica.

Apoi au venit mineri din Valea Jiului, Sărmășag, Filipești... Țara trimitea, în proaspătul bazin carbonifer, cadre calificate. Pioni (se poate citi și „pionieri") în acțiunea de valorificare a bogățiilor noastre naturale. Mulți localnici au devenit mineri „la ei acasă".

A mai trecut o vreme. Telefona, în răstimpuri, Craiova: — Cum stați? Curînd termocentrala noastră intră în funcțiune. Ne dați lignitul? și Motrul răspundea matur: Fiți fără grijă, minerii sînt mineri!

În locurile de muncă hotărîtoare — comuniștii. Minele (întîi Horăști, apoi Leorda) au început să scoată la ziuă primele tone de cărbune. S-a constituit comitetul de partid pe întregul bazin carbonifer. Secretar, unul dintre oamenii începutului: Gheorghe Almășan. Rolul transformator al muncii de partid... A devenit obicei ca pe șantiere să sosească, o dată cu primele materiale și utilaje, comuniști, oameni ai demarajului. Muncind în mijlocul oamenilor, ei conectează energii umane la bornele vieții.

Motrul? Iată-l azi: o a doua vale a Jiului. Noi zăcăminte de lumină desferecate. Locuri odinioară înțelenite, „albe" pe harta economică, se impun atenției generale. 1970 — 3 620 000 tone de cărbune! Un bazin carbonifer întins pe 60 de kilometri. Și un oraș cu 2 000 de apartamente (deocamdată!).

Se ramifică Motrul... Curînd vor ieși vagonete cu lignit și din mina Valea Cireșului, a treia exploatare. Clocotitoarea vale reprezintă una dintre marile surse energetice. Și, în același timp, o altă sursă, omenească: detașamentul muncitoresc avînd în frunte nouă sute de comuniști care deschid mereu alte orizonturi, la propriu și la figurat.

Iar la început, au fost cinci...

Eroii se nasc?

● Încleștarea din pădure ● Impusă de natură, cîștigată de oameni

— Am auzit încă din tren: „Prin părțile Sucevei, la Broșteni s-au petrecut lucruri extraordinare. Oamenii de acolo sînt adevărați eroi".

Directorul Întreprinderii forestiere, tovarășul Petre Bacalu, zîmbește:

— Nu-i prea departe de realitate. E drept, în situații excepționale se cer calități corespunzătoare. Înseamnă că și oamenii sînt excepționali? După cum știu, nu există nicăieri o brigadă eroică de intervenții în situații speciale. Oameni obișnuiți, veți vedea. Dar au scos la iveală un eroism nebănuit.

Așa au început investigațiile noastre la locul întîmplării. Vă amintiți, probabil. Toamna anului '64. Ziarele anunțau: în nordul Moldovei, pe Bistrița, se semnalează întinse doborîturi de vînt în pădurile de molid.

— Este greu de arătat ce am simțit noi cînd am văzut prăpădul — spune Adam Ruscanu, șef de sector, unul dintre oamenii care s-au impus în această încleștare. Vă dați seama, exploatam pădurea cu grijă, cu migală, să nu se piardă nimic. Avutul țării. Și deodată, natura parcă încearcă să-și rîdă de tine, te izbește în coastă. Ca-n legendă: ce ziua clădea, noaptea se surpa...

Am întrebat pe cîțiva muncitori forestieri: primul gînd cînd ați văzut pădurea culcată? Victor Lupașcu: „Mi-am zis: de nu s-ar pierde nimic!" Adam Ruscanu: „Acum să te văd. Doar n-o să-ți dai demisia". Dumitru Moraru: „S-au dus dracului zilele libere, începe hora horelor".

— De ce? Nu s-ar fi opus nimeni să vă duceți duminica acasă, ca-ntotdeauna.

— Da, haina de lucru o dezbraci, o lepezi, dar ce faci cu restul?

Cînd am ieșit din baraca unde l-am găsit, un tînăr din brigada lui Moraru a adăugat: „Înainte nu ședea aici nici o duminică, plecam cu toții. Sîntem din Panaci. Dar cînd s-a întîmplat ce s-a întîmplat, tovarășul Moraru a zis: „Care vrea să plece să se ducă, eu rămîn. Și n-a mai plecat nimeni". Totuși, s-a dus pe-acasă. Dar a plecat să mai aducă oameni din comună. „E greu, mă, să nu zică cineva pe urmă că l-am momit. Lucrăm cu centuri de siguranță, să scoatem lemnul de unde ar fi el. Să n-avem vorbe".

Parcă e altul. Marea încercare i-a șlefuit caratele. Asemeni lui, mii de muncitori au luat parte la bătălie, înclinînd balanța victoriei de partea omului: lemnul a fost salvat, dat economiei.

— Știam că nu se va pierde nimic — spune directorul întreprinderii. Deși, practic, am luat-o de la capăt: drumuri noi, secții noi, cabane, tot. Parcă cineva ștersese cu buretele tabla și noi trebuia să începem cu prima literă a alfabetului.

În momentele de cumpănă, cînd omul se confruntă cu sine însuși, ies la iveală sentimente felurite: apar curajul și teama, certitudinea și îndoiala... De unde tăria morală de a rămîne pe poziție? Vechimea unora în exploatarea de pădure, legătura lor cu colectivul, număra doar cîteva luni, și totuși mecanismul a bătut sincronizat și ritmic, colectivul întreg s-a unit, forțele s-au repliat, fiecare a simțit umărul vecinului. Grija vie pentru avutul obștesc a declanșat puternic, în acel moment de vîrf, sentimentul înalt al datoriei patriotice.

Iar prețuirea țării a ajuns pînă la ei. Recent, Consiliul de Stat a decorat cu ordine și medalii un număr însemnat de muncitori forestieri „pentru merite deosebite în activitatea de exploatare și valorificare a masei lemnoase, provenită din doborîturile de vînt". Printre ei, și cunoscuții noștri, Adam Ruscanu și Dumitru Moraru.

În palatul de lumini și umbre

● N-a fost inventat acum o sută de ani? ● Idei la microscop

Inginerul Liviu Iliescu, unul dintre inventatorii microscopului universal de cercetare științifică — „MC-1" — este un om spiritual.

— Cînd am povestit unui cunoscut că am realizat, cu un colectiv, un microscop, a surîs îngăduitor. „Microscopul a fost inventat de acum o sută de ani, a zis el. Un domeniu excavat, ce mai poate fi nou?"

Într-adevăr, așa s-ar părea. Omul se gîndește involuntar la microscopul simplu, de birou. Numai că cel universal, de cercetare științifică este de fapt un aparat impresionant, o întreagă instalație cu principii constructive și de funcționare deosebite de celelalte tipuri.

— În rest — continuă tovarășul Iliescu — transformarea ideii în obiect a avut o cale comună oricărei invenții: ezitări, dezamăgiri... Momentele mișcării înainte.

Ocolea detaliul, lumea intimă a inventatorului. Și atunci... am întors microscopul spre el.

Metalurgistul — Foto: I. Cucu

Liviu Iliescu este inginer la „Industria Optică Română" din Capitală. Un om din producție, un practician. Ceea ce l-a adus în linia avansată a cercetării științifice este tocmai înțelegerea menirii sale de inginer într-o societate în care a fost instaurată robust creația. Asemenea lui, mulți ingineri din uzine și fabrici scotocesc în palatul de lumini și umbre al cercetării științifice, căutînd răspuns la problemele vitale ale producției.

Știa, din contactul direct cu laboratoarele și institutele de cercetare, că undeva se simte un gol, din inventarul tehnic de mare utilitate lipsea un **microscop cu funcțiuni multiple, cu o sensibilitate deosebită.** Ideea a prins rădăcină.

Ezitări, dezamăgiri... Dar cum le-a învins? În asemenea momente se cristalizează personalitatea unui om.

A lucrat cu un colectiv. De șase ori au crezut că au găsit soluția („ideea în sine reprezintă un sîmbure") și tot de atîtea ori au luat-o de la capăt. I-au ajuns și lui la ureche părerile unora: „N-o să facă nimic, sînt în străinătate firme specializate care n-au rezolvat nici ele problema".

— La început nu ne-au impresionat. Dar cînd am aruncat la coș a treia și a patra variantă s-a strecurat în noi îndoiala. M-am surprins poate pentru prima oară descumpănit. Slăbiciuni trecătoare.

— Ați gîndit să renunțați?

— N-am ajuns chiar pînă acolo. Am luat-o, perseverenți, de la început. A cincea, a șasea variantă. Apoi proiectele, execuția prototipului și, în sfîrșit, — încercarea, într-o sală complet separată.

Aparatul trona monumental pe postamentul său dar probele nu dădeau satisfacție. Și atunci au reapărut, ca pe un ecran, semnele de întrebare: „Sînt în străinătate firme specializate..."

Credeau în soluția adoptată, credeau în posibilitățile lor. După luni și luni de cercetare, „ideea s-a transformat în obiect". Invenția a fost brevetată. Confirmarea a făcut-o practica. Scrisori trimise fabricii de diferite institute și laboratoare de cercetare vorbesc despre înaltele performanțe tehnice ale microscopului.

— Care este, totuși, momentul de tensiune maximă?

— Atunci cînd primești „telegrama" practicii. Cînd se instalează, solid, confirmarea.

Da. Cheia de boltă a cercetării.

REPORTAJ

de Victor VÎNȚU și Ștefan ZIDĂRIȚĂ

MARELE ANOTIMP

Mai'nalte sînt'nălțimile,

Mai cald e mîndrul soare,

Mai limpezi limpezimile

De rîuri și izvoare

— S-a spus totul despre mine, zise Primăvara. La urma urmei, nu sînt decît un anotimp între altele.

Dar oamenii erau de altă părere.

Desen de Traian VASAI

Primăvara: ÎMPLINIRE

Pe lîngă anotimpul simpatic și încăpățînat pe care-l cunoaștem — și a cărui ocupație stă în dezmințirea pronosticurilor — primăvara este o stare de spirit, un stadiu, o vîrstă, poate și un sentiment.

Ziua ei tradițională, deasupra oricăror socoteli de astronomie, este 1 Mai. La noi, cele două sărbători, a muncii și a firii, au ajuns să facă una.

Ne aflăm, în ultimele zile ale lui aprilie, pe Calea Victoriei, la Academie. Ne vorbește unul dintre oamenii de știință proeminenți ai secției de istorie.

— *Și națiunile au primăvara lor, spune tovarășul* **Vasile Maciu.** *Dar cu cît o analogie este mai seducătoare, cu atît mai atent trebuie s-o cîntărească omul de știință. Un celebru consul roman, comparînd clasele parazitare cu stomacul fără de care organismul individului n-ar putea trăi, i-a indus în eroare pe plebeii răsculați. Metaforele, atît de dragi poetului sau publicistului, nu pot ține loc de demonstrație. Vorbim astăzi de* **primăvara țării,** *o primăvară a națiunii noastre, ca de un* **anotimp social, o mare eră istorică prielnică înfloririi tuturor forțelor creatoare ale poporului român.** *Dar, dacă pentru organismul individual anii primăverii sînt anii* **dinaintea** *deplinei maturități, pentru organismul nostru social putem vorbi de o* **primăvară matură,** *o eră de* **împlinire a celor mai înalte năzuințe născute cîndva pe acest pămînt.** *Vă rog să subliniați acest cuvînt,* **împlinire,** *pentru că mi se pare cel mai potrivit.*

— În ce sens?

— *Să luăm, de pildă, unul dintre idealurile cele mai scumpe, acela al unității naționale a românilor. E un ideal despre care au vorbit atît de frumos vechii cronicari și care a fost transpus în faptă cu mult înaintea epocii noastre contemporane. Mi se pare însă tot atît de evident că, la aproape jumătate de veac* **după** *Unire, greu se putea vorbi de unitate între cei din fața și cei din spatele tunurilor: obuzele din 1907 au dezvăluit abisul de interese, tragic, care îi despărțea. La fel, se știe, independența națională dobîndită în 1877 a necesitat diferite etape pentru împlinirea ei practică, mai ales că epoca modernă a scos la iveală în viața tuturor națiunilor, cu o forță încă nemaiîntîlnită, importanța și necesitatea independenței economice care nu e posibilă fără o industrie proprie, bine dezvoltată.*

— Aci, cred, asemuirea cu primăvara este și mai izbitoare, deoarece diferența este mai netă.

— *E adevărat: această floare de fier a patriei, industria ei de azi, e răspunsul dat unor decenii întregi de vis, întrebare, polemică și lupte. Aș vrea să amintiți, oricît de sumar, de Dionisie Pop-Marțian, economist valoros, care milita în secolul trecut pentru sprijinirea de către stat a industriei naționale. Hașdeu a dus în această direcție o întreagă campanie de presă. Mai rar e pomenit agronomul și economistul Petre Aurelian, partizan aprins al industrializării cu sprijinul statului, care socotea dezvoltarea industriei românești „o chestiune de viață". Toți aceștia, alături de Kogălniceanu, Xenopol și alți mari cărturari, năzuiau sincer la* **binele țării întregi** *și, în ciuda limitelor de clasă ale gîndirii lor, se întîlneau, în privința industrializării, cu punctul de vedere al muncitorilor, care, de la prima asociație generală și primul lor program, din ziarul „Lucrătorul", se pronunțau pentru dezvoltarea industriei. Fiecare 1 Mai în care muncitorii își apărau dreptul la muncă, la viață, la o pîine era în același timp o zi de luptă pentru apărarea și dezvoltarea unei economii naționale puternice, liberă de exploatare.*

— Firește, privită pe linii atît de largi, primăvara noastră contemporană te copleșește prin zeci de aspecte. Care este, însă, după dumneavoastră, cel principal?

— *Realizarea străvechiului vis definit de Bălcescu drept* **„domnirea poporului prin popor"**, *care le-a făcut posibile pe toate celelalte. Căci marea dramă a poporului român a fost, în diferite prilejuri, trădarea virtuților și eforturilor sale.*

Factorul calitativ nou care face cu putință împlinirea de azi, primăvara noastră contemporană, este conducerea de către partid — exponent al întregului popor, al unității sale de interese.

Primăvara: PERMANENȚA

— *Țăranul a avut doi stăpîni mai răi,* spune **Gheorghe Goina.** *Unul era moșierul, cu jandarii și toți cei ai lui. De el am scăpat de mult. Celălalt — vremea.*

Zîmbește.

— *Tot la stăpîn ești, într-un fel, dacă depinzi de toanele ei. Vrea să-ți dea ploaie, căldură? ai pită. Nu vrea? n-ai.*

Zîmbește iar.

— *Numai că noi avem* **statul.** *Musai să dăm la oameni pită. Musai să trăiască bine. Și atunci ne-am gîndit: No, ce ne place la vreme, ce ne place la primăvară?*

Se știe: apa, căldura, și cît mai cu măsură. Și ce nu ne place? Nu ne place că se duce: nu ne place că vine iarna. Are ea iarna și multe bune, cui nu-i vine bine un pic de ger și zăpadă — dar pentru interesul nostru, ca agricultori vreau să zic, tot primăvara e mai bună. Așa că am prins-o. Am prins, cum s-ar zice, **formula** *primăverii și am pus-o sub sticlă: 16—18 grade celsius, plus atîta și atîta apă. Au cam rîs oamenii de președinte — adică de mine, că eu sînt președintele cooperativei, aici, în Sîntana — și mai ales le-a părut rău, la început, de bani. Că sera asta ne-a costat cîteva milioane bune. Pînă să vadă oamenii rodul, îi ziceau „casa de sticlă a lui Goina". Cum s-ar zice, un fel de vis, ca să nu zic năzărire. Acum însă se cheamă* **seră,** *pentru că la fiecare două zile recoltăm 5 000 kilograme și mai bine de roșii. Acum oamenii sînt mulțumiți, au văzut folosul, avem primăvară cu abonament. Ca să vă dau o idee, o să spun că* **sera asta — două hectare are — ne dă un venit ca după 600 de hectare grîu!** *Ca și cînd, în loc să faci o casă cu un etaj, ai folosi același teren pentru o casă cu trei sute de etaje! Orice s-ar zice, e mai spornic. Cînd au venit aici tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat, noi ne-am bucurat să le arătăm această* **inițiativă.**

Glasul lui Goina a subliniat ultimul cuvînt. Face o mică pauză.

— *Iar acum, o să răspund la întrebarea ziarului, despre* **„primăvara țării"**. *Primăvara, pentru mine, asta înseamnă: inițiativă. Partidul face, ajută, deschide căi, povățuiește — dar noi nu așteptăm să vină totul de-a gata, de sus, ca ploaia.* **Primăvara, tăt mugurul se deschide. Primăvara, asta e: inițiativa.**

Pe drum spre tren însă, reporterul se gîndește că primăvara țării, așa cum o povestește Goina, mai înseamnă ceva.

Revoluția naturii are loc în fiecare an: în fiecare an, primăvara vine — dar și pleacă. Anotimpul social însă, primăvara țării, s-a instăpînit permanent, la temperatura cea mai favorabilă.

Primăvara: BOGĂȚIE

Însă, oricît de mari ar fi tomatele și recoltele lui Goina, avem mult, pe planul țării întregi, pînă la „cele trei sute de etaje" care să ne îndrituiască a vorbi despre bogățile.

De îndată ce îi pomenim academicianului **Cristofor Simionescu** tema noastră primăvăratică, primele lui reflecții — deși este vorba de un chimist, om al științelor exacte — se centrează asupra bogăției.

— *Un singur subiect ar fi de ocolit în legătură cu primăvara, ne spune zîmbind tov. Simionescu, iar acesta este vîrsta. Încolo însă... Vreau să vă vorbesc despre bogăție, un anumit fel de bogăție. Iașii îți creează o stare specială. Îmi ascult pașii cum calcă prin liniștea adîncă a străzii Kogălniceanu. Stau la cîteva case depărtare de locuința lui Petru Poni. Nu s-a schimbat mare lucru din vremea lui: strada nu e mult diferită, casa e aceeași, zidită cîțiva ani după nașterea lui, o casă retrasă de la stradă, împresurată cu verdeață adîncă, parcă de pădure, iar primăvara e aceeași, la fel de explozivă, liniștită și exuberantă. I-am citit de curînd memoriile, s-au împlinit 125 de ani de la nașterea lui.*

Cum spuneam, Iașii îți dau o anumită stare specială, aș numi-o o **senzație fizică a tradiției,** *și nimeni nu te poate bănui de lipsă de modestie cînd spui că, citind acest jurnal al lui Petru Poni, stînd pe scaunul lui de chimist și rector, ești pur și simplu obligat să faci o comparație. Iar primul gînd care-ți vine în minte este de bogăție, imensă, greu de exprimat. Poni se trăgea din răzeși. A studiat în străinătate și suferea văzînd că cercetătorul, chimistul român, aci, pe meleagurile lui, e handicapat de condiții vitrege. Generația noastră însă a putut să vadă cum studiul chimiei și al învățămîntului politehnic a cunoscut o dezvoltare* **cam de zece ori mai mare:** *mă refer la dezvoltarea postbelică de ansamblu, ca număr de studenți, profesori și bază materială.*

În domeniul meu limitat, ca să dau un singur exemplu, în luna mai 1966 va vedea lumina zilei o revistă ieșeană de specialitate la o cărei editare colaborează 60 de savanți din 30 de țări. Vă închipuiți că alegerea orașului nostru ca centru internațional într-o întreagă ramură de cercetări nu poate fi numai rodul unei dorințe a noastre, ci e rezultatul unei **stări de valoare,** *unui nivel atins de știința românească într-o serie de ramuri.*

— Dacă ar fi deci să rezumăm totul într-un cuvînt, **primăvara țării o vedeți ca o stare de bogăție spirituală.**

— *Principala bogăție a științei noastre o alcătuiesc tinerii, baza de selecție infinit mai largă: aici ne simțim infinit mai bogați decît Petru Poni. Și infinit de... săraci, în comparație cu tinerii care vor veni după noi. Primăvara, în natură, e mereu aceeași. Primăvara permanentă a societății noastre pornește însă mereu de la o bază mai bogată.*

Primăvara: TRADIȚIE

Într-adevăr, această **primăvară permanentă** a serelor lui Goina, ca și a președintelui filialei din Iași a Academiei, reprezintă un progres mereu mai înalt, dar și **o tradiție a progresului.** Fiecare 1 Mai, zi de nouă datină a trecerii în revistă, repetă, cu forța tradiției, sentimentul cunoscut al realizărilor — dar mereu de pe alt plan:

„Mai 'nalte sînt 'nălțimile".

Ai zice că sînt versuri scrise azi. N-au decît optzeci de ani, iar autorul lor, Alecsandri, repetînd mereu **„mai** 'nalte", **„mai** calde", **„mai** limpezi" nu făcea vreo comparație cu trecutul: e o poezie închinată simțămîntului sfînt al întoarcerii acasă și intitulată „Țara".

Rezonanțele ei contemporane ne conving însă de această originalitate a primăverii noastre: făurindu-și un trai **nou,** poporul român are sentimentul că **se regăsește;** fiecare realizare reprezintă un pas **înainte,** pe un drum **încă nestrăbătut** dar pe care îl știi ca **drumul tău,** visat de-o viață.

Iată-ne la Satu Mare.

— L-am întrebat o dată pe dramaturgul Paul Everac unde s-au interpretat cel mai bine piesele sale, și, pentru un anumit rol, a fost o surpriză plăcută pentru noi să vedem că citează o actriță maghiară.

— *Mă bucură acest compliment, ne răspunde* **Emma Elekes,** *dar să știți că interpretînd personajele dramaturgiei românești contemporane nu am sentimentul că aș crea un soi de oameni diferit de cei care sîntem noi, cei ce circulăm pe străzile din Satu Mare, fie români sau maghiari. Am absolvit conservatorul maghiar din Cluj, am jucat la Baia Mare; între prietenii cei mai buni ai mei și ai soțului meu s-a numărat și un om din altă generație, răposatul Aurel Pop, pictor de mare talent; om în vîrstă, Pop fusese prieten cu Ady Endre și ani după moartea acestuia vorbea de el cu prietenia pe care o ai pentru omul cel mai drag. Spun toate astea ca să subliniez un fapt: principiul egalității în drepturi a naționalităților este sfînt, un principiu pe care îl reliefăm, pe bună dreptate, în ceasuri de mare sărbătoare internaționalistă, ca 1 Mai; în viața de toate zilele însă, principiul se realizează sub forma* **sentimentului firesc,** *de prietenie, de colaborare în muncă. În fond, personajele ce se unesc sau se înfruntă pe scenele noastre sînt oameni de aceeași naționalitate, baricada stă la concepția despre viață și nu la limba în care e exprimată:* **primăvara țării e o primăvară a tradițiilor creatoare și progresiste și pentru noi, artiștii teatrului din Satu Mare și ai celorlalte teatre de pe întinsul patriei socialiste.**

Primăvara: DINAMISM

Marea împlinire primăvăratică de azi nu este o stație terminus, este un început, **crearea marii tradiții a înnoirilor socialiste.**

Să ne adresăm acum unuia dintre tinerii care, atunci cînd noi ne făceam reportajele pe tunelul de aducțiune de la Bicaz, era, cum o spune el însuși, „copil". Cum însă acum e vorba de un prozator matur, să ne desfacem mîna de pe stilou și să i-l înmînăm, ca să ne povestească despre oamenii regiunii sale:

„Iată un șir de gînduri — scrie **George Bălăiță.** — *care pleacă de la o piatră găsită azi pe prundul Bistriței:*

Timpul din care vine această piatră îl cred foarte depărtat. Așezată pe un trunchi de beton, capătă suflet. Este o femeie răbdătoare și demnă, o mamă cu pîntec fecund, veghează la liniștea familiei. Sau poate este cel ce modela lutul acum șase mii de ani pe locurile acestea, într-un crepuscul, la gura peșterii. Gînditorul, omul de la început. În apropiere văd barajul ultimei hidrocentrale de pe Bistrița, a treisprezecea.

Peste un deal și o vale, la cooperativa agricolă de producție din Săucești, Ermin Afrențoaie supraveghează mulsul vacilor. Soarele de aprilie limpezește apele lacurilor de la Bicaz pînă aici.

Brigada de fierar-betoniști a lui Isaia Cheța și-a început lucrul la tunelul de aducțiune de la Bicaz în urmă cu vreo zece ani, eram eu un copil pe atunci. În creșterea ei, țara i-a crescut pe toți acești oameni. Vîntul de aprilie poartă germinația peste cîmpuri, sămînța, scrisorile pe care generații și generații de plante și le transmit peste vreme. Ultima hidrocentrală — cea numită Bacău II — va fi gata la sfîrșitul anului. Așteptăm luna mai.

Culeg un pumn de iarbă nouă, miroase a lapte și izmă. În unele sate de aici, un obicei vechi: în casele unde sînt fete de măritat, la fereastra dinspre drum, o batistă cusută cu roșu sau albastru. Batista trebuie să cheme nunta. Răbdătoare și plînse așteptau altădată fetele fără avere.

În urmă cu vreo doi ani, mergeam spre Racova, unde lega fierul brigada lui Vasile Bădița. Mă duceam să scriu despre lupta cu pămîntul surpat peste noapte de marile ploi. Și am văzut batiste înflorate. Erau în ferestrele unor case noi.

Stau acum lîngă trecerea apei. Un cîrd de berze caută pești pe malul lacului de la Bacău II. Hidrocentralele din aval au o putere instalată mai mare decît Bicazul.

Pe trunchiul scurt de beton, piatra găsită în albia rîului electric, tăcută în culoarea lutului ud, ascunde forță și înțelepciune.

★

Să ne retragem, lăsîndu-l să-și privească piatra în liniște, nu fără a adăuga cîteva amănunte:

George Bălăiță este unul dintre tinerii apăruți în jurul revistei **Ateneu**, iar revista din Bacău este una din noile publicații literare apărute cu repeziciune în diferite centre ale țării: **Ramuri, Cronica, Familia** și altele (pînă și în București: **Amfiteatru**) încît ne cerem scuze către cele, mai mult ca sigur, scăpate din vedere. Sînt multe: e primăvară.

Primăvara: COMUNISM

— *Am întîlnit penicilina ieșeană în Suedia, vinurile noastre la Londra, reclamele tractoarelor din Brașov la Pireu și am simțit creșterea prestigiului nostru la Rio de Janeiro. Ca geograf, am călătorit mult și sînt mereu vizitat de colegi străini: părerea mea este întemeiată pe fapte, comparații și constatări personale. Socotesc că peisajul nostru economic — specialitatea mea este geografia economică — s-a dezvoltat armonios, mai întîi spre toate ramurile — căci ne lipseau multe, începînd cu energia, pentru a cărei dezvoltare mai muncim încă — apoi spre o etapă de excedente bine chibzuite și bine concentrate, pentru a pătrunde pe o serie de piețe străine, unde ne-am cîștigat repede renume. Utilaj petrolier, tractoare, chimicale — unde mai dispunem de mari rezerve pentru viitor — sînt ramuri bine gîndite, în care ne-am instalat temeinic și în care partidul ne previne mereu împotriva oricărei slăbiri a calității, a ritmului, pentru că în toată lumea concurența e aprigă și exigența crește.*

— Ce trăsături mai recente distingeți în această primăvară a țării?

Interlocutorul nostru, **Ion Șandru,** rămîne o clipă pe gînduri.

— *S-ar putea vorbi de multe. Pe mine mă preocupă îndeosebi două. Prima,* sistematizările teritoriale, *despre care vorbesc documentele recente de partid, crearea unor „vetre", unor centre civile și de cultură, unor sate-model, unei civilizații care să apropie mai repede satul de nivelul orașului. Vă propun să închinați cîteva articole anume acestei probleme. În al doilea rînd, „geografia recreației", cum i se spune azi turismului în unele tratate. Cele trei elemente de bază — marea, muntele (sport și vilegiatură) și localitatea (istorie și artă) sînt întrunite fericit pe teritoriul nostru, iar condițiile indispensabile pentru punerea lor în valoare — transport și adăpost, inclusiv o rețea de deservire — se dezvoltă și ele. S-a spus de mult că trebuie să ne apreciem mai bine bogăția reală. Profesorii ieșeni au descoperit recent noi vetre care dovedesc continuitatea elementului daco-roman pe pămînt moldovean; Galații, revăzuți de curînd, sînt de nerecunoscut; străinului mirat, gara Nicolina îi apare drept stația unui oraș nou, despre care nu aflase din nici o hartă. Iată numai cîteva elemente disparate care reprezintă, deopotrivă, mari bogății și pentru turism, pentru cunoașterea, la fața locului, a primăverii românești.*

Pentru concluziile anchetei noastre, să-i dăm cuvîntul tovarășului **Dumitru Berlescu,** prorector al Universității din Iași:

— *Aș putea aminti numeroase primăveri în istoria poporului român. Toate, cu zile furtunoase sau senine, aveau ca factor comun atragerea forțelor vii ale poporului înspre progres, fie că Asachi, Ghica sau Ionescu de la Brad vedeau prin școala și cultura națională calea cea mai de seamă, că un Bălcescu își punea nădejdea în revoluție, în vreme ce Kogălniceanu, mai modest, voia reforme treptate. Primăvara, în natură, se deosebește mult de cea din societate Natura nu are țel: în viața socială însă, oamenii au un scop, chiar dacă adesea el e altul decît cel pe care și-l închipuie. Oricît de dezinteresată ar fi fost lupta marilor înaintași și oricît de mare renume și-ar fi cucerit, caracterizarea definitivă a mobilurilor și înfăptuirilor lor nu au reușit să și-o facă singuri, ci le-a venit din partea posterității.* **Ce deosebește însă primăvara actuală de toate celelalte primăveri din istoria poporului nostru! despre ce deosebire putem vorbi cu mare siguranță!**

Profesorul Berlescu face o scurtă pauză și spune:

— *Să luăm, pentru comparație, un eveniment atît de mare ca acela sărbătorit de curînd, al Unirii. Toți patrioții de pe pămîntul țării românești gîndeau la fel, voiau unire. Dar au fost și destui contra. Negustorii ieșeni, de pildă, erau deznădăjduiți, spuneau că orașul, nemaifiind capitală, va decădea, că va crește troscot pe străzi, iar legenda afirmă că Kogălniceanu ar fi răspuns: „Să crească troscot, dar să se facă Unirea!".* **Inovația istorică a primăverii noastre de azi, marea creație a Partidului Comunist Român, este unitatea națională reală a întregului popor român,** *bazată pe unitatea de interese a unor clase și păturI sociale prietene.* **Niciodată istoria nu a văzut poporul nostru atît de deplin unit în jurul unui mare țel,** *general, al tuturor. Primăverile trecutului nu erau desfășurate în izolare, cei mai buni revoluționari se adăpau de la experiența altora. Azi,* **înaintînd unit pe calea socialismului, poporul român fructifică tot ce a creat mai bun gîndirea socială modernă, marxism-leninismul și își aduce aportul la marea primăvară înnoitoare a acestui veac.**

ANCHETĂ

realizată de

Sergiu FĂRCĂȘAN

La iarbă verde

Foiletoane de Nicuţă TĂNASE

Cursa

În acest capitol nu va fi vorba de cursa de Titu, nici măcar de cea de Giurgiu, ci de o cursă, pur şi simplu. N. T., cu îndemînarea lui recunoscută de toţi tinichigiii din cartier, lucra la un covor. Avea motive. Covorul îi trebuia a doua zi la iarbă verde.

Ţîrrr! Ţîrrr! Era soneria care funcţionează cu H_2Opt şi pe principiul vaselor comunicante. N. T. deschise uşa. Un comisionar! Acesta îi înmînă un buchet de panseluţe naturale, vopsite proaspăt. Îi zise:

— Vi-l trimite o admiratoare.

Vai!... Ce se petrecu în acel moment? N. T. mirosi florile şi chiar în aceeaşi zecime de secundă dădu parchetul la o parte şi căzu la pămînt. Ce nesimţire! Răufăcătorul travestit în comisionar trecu buchetul şi pe la botul lui Bumerrang şi pe la pliscul Vulturului, într-un cuvînt trecu cu buchetul pe la motoarele tuturor instalaţiilor. În casa lui N. T., la acea oră şi ceva, totul şi toate dormeau, în afară, bineînţeles, de răufăcător. Ce cursă!...

S-a terminat cu Aventurile lui...? Da' de unde. N. T. nu doarme. Se face. Cu citeva mişmi de secundă înainte de a mirosi florile făcu rost de un guturai, drept pentru care substanţele adormitoare pulverizate pe panseluţe nu-şi mai făcură efectul. Aşa că în momentul cînd individul cu buchetul se credea stăpîn pe situaţie, N. T. se ridică încet, îl apucă de urechea dreaptă, răsuci în stînga şi-n dreapta şi scoţînd din buzunar o coropişniţă îl somă:

— Dumneaei îţi va intra în ureche, zise el, arătînd spre insectă, dacă nu-mi spui în ce scop ai vrut să mă adormi.

Speriat, omul declară cu mîna pe conştiinţă:

— Sînt plătit, angajat de întreprinderile de transport în comun din ţară, de trusturile de alimentaţie publică, de...

— În ce scop?

— Să te ţin adormit pe tine, pe Bumerrang, pe Vultur, şi toate celelalte ustensile pe care le posezi, în perioada serbărilor cimpeneşti. Dumnealor nu vor să aibă reclamaţii, nu vor să te amesteci în treburile lor, măcar în aceste două zile de odihnă.

N. T. — fără să citească numărul festiv al „Urzicii" — începu să ridă.

— De ce rizi? întrebă musafirul, care de fapt era travestit în comisionar.

— Rîd de cei care te-au angajat. De data aceasta au greşit-o. Eu am pregătit pentru publicare nişte scrisori de mulţumire cu anticipaţie. Hai să ţi le citesc:

N. T. către posesorii de motociclete, autoturisme şi rudele lor apropiate

Am stat de vorbă cu şeful serviciului „Morcovibeton" de pe şoselele raionale, regionale şi naţionale. Iată ce mi-a declarat:

— Nici un „morcov" lipsă la apel ori mişcat din loc. Ba, mai mult, am găsit unul în plus. Un conducător auto, care cu cîteva zile mai înainte scosese unul din rădăcină, ieri, 2 mai, întorcîndu-se de la iarbă verde, l-a pus la loc. Mulţumiri!

Mai marele Salvării m-a rugat *să comunic cititorilor mei că în zilele de 1—2 mai, toţi, dar absolut toţi medicii chirurgi, specialişti în punerea coastelor şi a celorlalte piese componente ale conducătorilor auto nervoşi, bolnavi de vitezomanie, în timpul cît au fost de serviciu au jucat table, şah şi alte sporturi de masă.*

Cei care sapă groapa altuia *(groparii) şi directorul general al cimitirelor mi-a trimis o scrisoare în care mă roagă să transmit din partea dumnealor wartburgiştilor, fiatiştilor şi celorlalţi bolnavi de vitezomanie viaţă lungă. Semnează Belu şi-n locul vărului său Ghencea, Buna Vestire. Drept pentru care m-am conformat, bineînţeles, cu aceeaşi anticipaţie.*

Direcţia generală a circulaţiei, *cu care am stat de vorbă în ziua de 3 mai, m-a informat:*

— În toată ţara, cu ocazia excursiilor de 1 şi 2 mai, am ridicat doar două taloane.

— De la cine? întrebă mirat, formidabil de mirat, N.T.

— Nu te îngrijora. Un conducător auto venea pe şoseaua dintre Cîmpina-Ploieşti cu o viteză excesiv de mică. N-avea nici 30 de kilometri pe oră. Încurca circulaţia.

— Şi al doilea?

— A doua, că era o femeie. Mergea cu 8 km pe oră şi croşeta — două pe faţă, două pe dos — la volan. Ne-a adus mari perturbaţii în circulaţie.

N. T. către T.A.P.L.-urile din ţară

Cinste vouă, dragi responsabili de unităţi, şefi de săli, de grădini, ospătari, ospătăriţe, picoli, barmani, grataragii ş.a.m.d.

1. Micul, peste tot a fost mare. Adică conform gramajului. Cotletele, fleicile şi celelalte articole culinare n-au fost măcelărite. Adică n-aţi tăiat din ele. Le-aţi servit conform instrucţiunilor în vigoare, plus cele ale Sanepidului.

2. Vouă, dragi ospătari, nu ştiu cum să vă mulţumesc şi mai mult. Aţi fost formidabili. De nerecunoscut. (Ăsta e cuvîntul). Am pus în funcţiune toate aparatele mele ultraelectronice, dar n-am auzit de la nici o masă strigîndu-se de două ori, „Tovarăşe ospătar!". Aţi fost omniprezenţi, (cum se spune în fotbal). Am trecut cu toate aparatele mele pe recepţie. N-am auzit o reclamaţie. Nici un consumator nu s-a plîns că aţi socotit etatea dumneavoastră, data cîştigării ultimului meci al echipei dv. preferate, or numărul autobuzului cu care vă duceţi acasă. Aţi făcut note cinstite. Bravo!

3. O notă în plus tot pentru dumneavoastră dragi ospătari şi pentru responsabili de bufete şi restaurante. Nu aţi trecut în notele de plată ale clienţilor şi consumaţia făcută de unii inspectori de teren care vă căutau nod în papură. Iar bravo! N-aţi avut dv. noduri, dumnealor însă au mîncat şi au băut cu noduri pentru că au trebuit să plătească şi ei ca toată lumea. Din partea mea încă trei de bravo!

4. La sectorul băuturi aţi cam zbîrcit-o. Berea, vinul, sifoanele şi celelalte băuturi au fost prea reci. Cîţiva consumatori bolnavi de gîlci s-au supărat că n-au găsit băuturi mai calde. Au scris în condicile de reclamaţii. Nu disperaţi! Lăsaţi pe mine această problemă. O rezolv eu. N-o să aveţi neplăceri.

N.T. către I.T.B. şi celelalte întreprinderi de transport în comun

În numele cititorilor vă mulţumesc pentru organizările de care aţi dat dovadă:

1. Datorită parcului de mijloace de transport în comun care le-aţi dat în exploatare în aceste două zile de serbări cimpeneşti şi excursii, chiar şi pasagerii care erau obişnuiţi să călătorească pe scări, tampoane, trolee, şi chiar pe acoperiş, au călătorit de această dată civilizat, luînd chiar bilete.

2. Ne bucură faptul că aţi scos pe teren (era şi timpul) armata dumneavoastră de controlori, care, conform instrucţiunilor ce le-aţi dat, s-au împrăştiat la capetele de linii şi la punctele aglomerate. Dumnealor au vegheat ca fiecare pasager să se urce în ordinea sosirii în staţie. N-au fost înregistrate, datorită acestor măsuri, pierderi de nasturi, mîneci de haine, cordoane, gulere, pantofi şi alte articole. Nu a sărit nici măcar un ochi de la vreun ciorap de damă. Aşa că direcţia de specialitate din Ministerul Comerţului Interior, vizată de-atîtea ori, chiar şi de N.T., poate să doarmă şi de-acum încolo. Femeile nu mai au nevoie de ciorapi. Ura!!!

De la responsabilul Grădinii Zoologice Băneasa

am primit un telefon poimîine. Îmi spunea:

— Am făcut astăzi inventarul grădinii zoologice. Toţi ochii animalelor blînde, ori mai puţin blînde sînt la loc. Ceea ce înseamnă că toţi copiii au fost supravegheaţi de părinţii lor. E drept, am găsit la o zebră o dungă în plus. S-o fi jucat vreun copil cu creta. Am mai găsit pe un tigru desenată stîngaci emblema Sfîntului (un om din linii dar cu un nimb), iar la o girafă gîtul lungit cu vreo 39 de centimetri. Probabil cineva a vrut să şi-o însuşească şi n-a reuşit. Încolo, nici un leu lipsă.

N. T. după ce citi inamicului său public nr. 1 (altul nu mai era) scrisorile de mulţumire cu anticipaţie, îi zise:

— Vezi, te-au angajat de pomană. Eu îi laud, le mulţumesc cu anticipaţie, şi ei vor să mă adoarmă. Du-te şi povesteşte ălora care te-au angajat cele ce ţi-am citit.

Dragi cititori, N. T. a scris cu anticipaţie scrisorile de mai sus, convins fiind că lucrurile aşa se vor petrece. Dacă se întîmplă, cumva, punem şi răul înainte, să nu fiţi serviţi cum trebuie acolo, la iarbă verde, unde petreceţi, vă rog să-mi scrieţi. Dar nu cred că se va întîmpla. Aşadar... Petrecere plăcută!

MATTY ASLAN

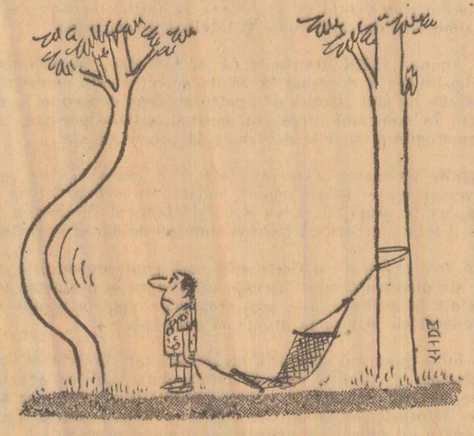

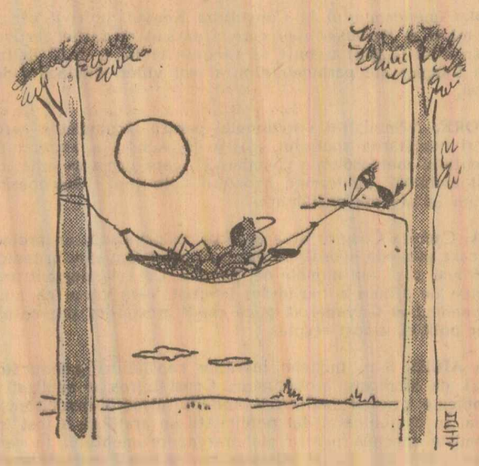

Fără cuvinte.

NELL COBAR

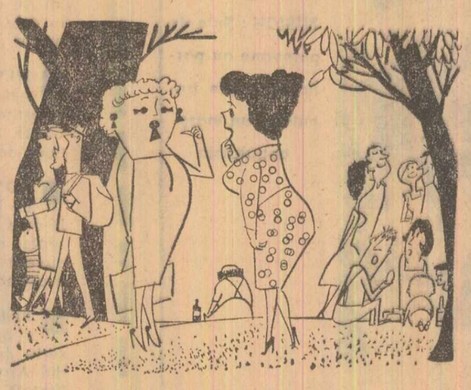

— Sînt vecinii mei de apartament; m-au făcut „indiscretă"! Ei bine, să-ţi spun ce-am văzut şi auzit la ei cu ochii şi urechile mele!

— Cum de ne-aţi zărit atît de repede, în toată pădurea asta?!

— Oho, de la o poştă; parcă vă vedeam acasă, în balcon...

ÎN EDITURA POLITICĂ
a apărut
„V. I. LENIN"
Opere complete
vol. 38

Volumul conţine lucrările scrise de V. I. Lenin în perioada 12 martie—27 iunie 1919.

SPORT

Noi maeştri emeriţi ai sportului şi antrenori emeriţi

Vineri, au fost decernate titlurile de **maestru emerit al sportului** şi **antrenor emerit** unui număr de 22 sportivi şi antrenori.

Au primit titlul de maestru emerit al sportului: **V. Călinoiu, Gh. Băcuţ, Gh. Constantin, Al. Ene, T. Bone, Al. Apolzan, D. Macri, T. Ozon, I. Voinescu, V. Zavoda, Gh. Pahonţu** şi **I. Nunweiller III** (fotbal), **I. Ţiriac** (tenis de cîmp), **M. Nedef** (baschet), **Sonia Iovan, Elena Leuştean-Popescu** (gimnastică), **M. Costache I** (handbal), **Fr. Bolla** (lupte), **J. Ponova** şi **Mariana Bunescu** (volei).

Titlul de antrenor emerit l-au primit fostul triplu campion european de box **Lucian Popescu** şi **C. Herold** (baschet).

Azi şi mîine pe stadioanele „Republicii" şi „Dinamo"

● Astăzi, începînd de la ora 18, pe stadionul „Republicii" are loc un interesant cuplaj fotbalistic: echipa Steaua va primi replica formaţiei braziliene Vasco da Gama, iar în „deschidere" se vor întîlni formaţiile de juniori Ş.S.E. nr. 2 Bucureşti — Ş.S.E. Tîrnovo (Bulgaria).

● După cum s-a mai anunţat, pe stadionul „Republicii" se va desfăşura luni un cuplaj internaţional de rugbi. De la ora 10, se întîlnesc selecţionatele de juniori Bucureşti — Pirinei. În continuare, formaţia bucureşteană Steaua va avea ca parteneră selecţionata armatei franceze.

● Stadionul Dinamo va găzdui luni un bogat program competiţional, după cum urmează: *ora 9,30:* Dinamo Bucureşti — Electrica Fieni (fotbal juniori); *ora 11:* Dinamo Victoria — Dinamo Bacău (fotbal, categoria B); *ora 15:* meciul de atletism Dinamo — Rapid Cluj, din cadrul campionatului republican pe echipe; *ora 17:* Dinamo Bucureşti — Dinamo Piteşti (fotbal, categoria A).

ŞAH

PETROSIAN ŞI SPASSKI LA A 8-A REMIZĂ

A 9-a partidă a meciului pentru titlul mondial de şah dintre Tigran Petrosian şi Boris Spasski s-a încheiat la egalitate după 26 de mutări. Petrosian conduce acum cu 5—4.

Schimbări în clasamentul turneului de la Bucureşti

După 6 runde, în clasamentul turneului internaţional de şah de la Bucureşti, conduce polonezul Bednarski cu 5 puncte, urmat de Korcinoi (U.R.S.S.) — 4 puncte (o partidă mai puţin), Gheorghiu — 4 puncte. Rezultatele rundei a 6-a: Gheorghiu — Kavalek 0-1; Bednarski — Czerniak remiză; Matulovici — Soos remiză; Ghiţescu — Minici 0-1; Neamţu — Garcia 0-1; Kolarov — Pavlov remiză. Partida Ciocîltea — Partoş s-a întrerupt.

De la A.D.A.S.

Administraţia Asigurărilor de Stat anunţă: la tragerea de amortizare a asigurărilor mixte de persoane, din 30 aprilie 1966, au ieşit următoarele opt combinaţii de litere: Z.P.J.; E.C.I.; C.P.W.; Y.W.Y.; B.W.X.; K.I.J.; Z.G.T.; M.D.T.

RĂSFOIND PRESA STRĂINĂ

Va supravieţui?

Sub titlul „Alianţa din Orientul Mijlociu traversează o criză asemănătoare cu cea din N.A.T.O.", ziarul elveţian „LA TRIBUNE DE GENÈVE" scrie despre recenta întrunire a consiliului ministerial al C.E.N.T.O.:

„Dean Rusk, şeful Departamentului de Stat, şi Michael Stewart, ministrul de externe britanic, au făcut o vizită fulger la Ankara. Ei trebuiau să întîlnească aici pe omologii lor turc, iranian şi pakistanez, sosiţi la întîlnirea anuală a consiliului ministerial al C.E.N.T.O. Această alianţă a succedat pactului de la Bagdad, devenit caduc în urma revoluţiei irakiene (răsturnarea regimului monarhist şi proclamarea republicii în iulie 1958 — n.r.). Din această alianţă fac parte Turcia, Iranul, Pakistanul şi Marea Britanie; Statele Unite au rangul de asociate, dar îşi asumă finanţarea aproape totală a alianţei.

Dar, ca şi N.A.T.O., această alianţă trece printr-o criză. Pentru membrii săi din Orientul Mijlociu, pactul nu pare să mai corespundă realităţilor politice din această regiune. Turcia şi Pakistanul caută, de la un anumit timp, să-şi ia distanţa faţă de această alianţă «occidentală». Faptul acesta se datoreşte profundei decepţii încercate de cele două ţări faţă de aliaţii lor anglo-saxoni, îndeosebi faţă de Statele Unite. Decepţia are consecinţe politice tot mai grave. De la poziţia de aliat necondiţionat al Occidentului, Turcia a trecut în ultimii doi ani aproape la un neutralism. Ea şi-a normalizat relaţiile cu vecinul sovietic, al cărui ajutor economic îl acceptă acum; ea s-a apropiat, de asemenea, de ţările arabe şi de grupul afro-asiatic în general. În schimb, a cerut revizuirea acordurilor sale militare şi politice cu Statele Unite, iar recent a interzis zborul avioanelor U-2 deasupra teritoriului ei.

La sosirea sa în capitala turcă, Dean Rusk a fost întîmpinat cu strigăte ostile. La începutul lui aprilie, studenţii au manifestat împotriva prezenţei flotei a VI-a americane în Bosfor... scandînd: «Vrem o Turcie neutralistă şi independentă».

În Pakistan procesul de răcire faţă de Occident este, de asemenea, avansat.

Iranul i-a urmat pînă la un anumit punct pe partenerii săi pe calea dezangajării. În ultimul său discurs în parlament, şahul s-a pronunţat clar pentru independenţă economică şi militară faţă de Statele Unite.

În această lumină, se poate pune întrebarea dacă C.E.N.T.O., cel puţin în forma lui actuală, va supravieţui oare conferinţei de la Ankara?"

Presa românească a vremii despre răscoala bulgară din 1876

Peste cîteva zile, poporul bulgar va aniversa nouă decenii de la răscoala din aprilie 1876, cea mai puternică manifestare a luptei de eliberare naţională a poporului vecin şi prieten împotriva dominaţiei otomane. Răscoala bulgară marchează un moment de seamă al luptelor duse de popoarele balcanice pentru cucerirea independenţei. Aceasta explică răsunetul pe care l-a avut în întreaga lume, în ţările europene, dar mai cu seamă în ţara noastră, care a adăpostit pe unii ideologi şi conducători ai mişcării. Ea s-a bucurat de calda simpatie şi de sprijinul poporului român, fapt ce-şi găseşte oglindirea în presa vremii, care-i consacră spaţii ample în coloanele sale.

Iată cîteva extrase din ziarele româneşti din primăvara şi vara anului 1876.

Îndată după izbucnirea răscoalei, ziarul „Românul" din 29 aprilie consemnează: „Ştiri particulare şi directe ale noastre ne spun că Bulgaria s-a răsculat. Tot Balcanul meridional este sub arme... Insurgenţii sînt numeroşi, bine înarmaţi, bine comandaţi şi ocupă un punct strategic important".

Subliniind amploarea răscoalei, ziarul „Telegraful" din 12 mai relatează: „La Panaghiuriişte a izbucnit insurecţiunea bulgară într-un mod foarte grav şi s-a întins în toate oraşele şi satele din vecinătate pe poalele Balcanilor". Ziarul vede răscoala drept o „consecinţă naturală a stării de lucruri din Peninsula Balcanilor".

Ştiri despre evoluţia evenimentelor, victoriile repurtate de insurgenţi ca şi despre jertfele de sînge cu care poporul bulgar a plătit atunci năzuinţa sa spre libertate au apărut frecvent în acea perioadă în „Alegătorul liber", „Albina", „Timpul", „Telegraful român", „Gazeta Transilvaniei" şi alte publicaţii.

„Ţara noastră, mai mult decît orice altă parte a Europei este trist impresionată de suferinţele vecinilor noştri de peste Dunăre", scria „Românul" la 6 august, iar „Telegraful" în numărul din 23 mai lua apărarea poporului bulgar în mod înflăcărat: „Sîntem ferm convinşi că popoarele civilizate din Europa nu vor lăsa ca în secolul al XIX-lea, secolul luminii, cum îl numesc ele, un popor atît de harnic cum este poporul bulgar să fie lăsat pradă celor care nu mai respectă nimic şi a căror cruzime a întrecut orice limită".

Diverse apeluri şi proclamaţii ale comitetelor revoluţionare bulgăreşti au fost oglindite, de asemenea, în ziarele româneşti. „Timpul" inserează şi apelul unui comitet filantropic bulgar din Bucureşti, care aduna în ţara noastră „ofrande de bani şi alte obiecte spre a alina cît se poate suferinţele victimelor populaţiunilor creştine de peste Dunăre rămase fără acoperiş, fără hrană, fără îngrijitoare...".

După înăbuşirea răscoalei, patrioţii bulgari au găsit în ţara noastră găzduire, cît şi posibilitatea de a reorganiza lupta de eliberare naţională. La Giurgiu, Bucureşti şi în alte oraşe apar organele de presă ale comitetelor revoluţionare bulgăreşti, menite să ducă din nou peste Dunăre mesajul lor de luptă şi încredere în izbîndă. „Fluviul Dunărea a devenit un mijloc de legătură al emigraţiei bulgare din România cu interiorul Bulgariei", scrie într-un articol consacrat aniversării răscoalei din aprilie 1876 Nikolai Jecev, colaborator la Institutul de istorie a Bulgariei. Autorul scrie: „Ospitalitatea şi sprijinul acordat de poporul român emigranţilor revoluţionari bulgari în perioada pregătirii Răscoalei, răsunetul viu pe care răscoala din aprilie l-a găsit în presa română şi simpatia pe care opinia publică română a manifestat-o faţă de suferinţele poporului bulgar şi lupta sa dreaptă au înscris una din cele mai frumoase pagini în relaţiile reciproce dintre cele două popoare vecine şi prietene".

Gabriela BONDOC

„Te salut C.I.A."

Foileton de Art BUCHWALD

S-a dezvăluit săptămîna trecută că un studiu-protest despre Vietnam la Universitatea de stat din Michigan era, în realitate, un paravan pentru o operaţie finanţată de C.I.A.). S-a afirmat că proiectul, care a durat din 1955 pînă în 1959, a fost folosit pentru a pune pe picioare guvernul Diem şi a-l menţine la putere.*

Universitatea a recunoscut că a acţionat împreună cu C.I.A. şi că ştia că agenţii acesteia se aflau în incinta ei. Dar a respins un articol apărut în revista „Ramparts", în care se spunea că ar fi făcut ceva rău.

Dezvăluirea a provocat oarecari temeri în lumea academică şi nimeni nu mai poate fi sigur cine este un student adevărat şi cine este membru al C.I.A.

Zilele trecute, la Rambling Tech University un profesor l-a chemat pe unul din studenţii săi şi i-a spus: «Mr. Green, nu înţeleg lucrarea aceasta. Nu mi-ai dat decît o foaie de hîrtie goală».

— Şi ce-i cu asta, profesore, nu ai auzit de cerneala simpatică?

— Cerneală simpatică?

— Mi s-a terminat cerneala, aşa că a trebuit să scriu cu celălalt stilou al meu. Pune-o într-un vas cu apă. Ai să vezi întreaga lucrare.

Profesorul a dus lucrarea la un lavabou şi a turnat apă peste ea.

— Foarte ciudat. A, dă, acum o văd. Titlul lucrării este „Zink the Zong Government Zeek and Zak Higher Zip Education" (Zink un zong guvern Zeek şi Zak sus Zip educaţia).

— Foarte bine, spune Green, trebuie să citeşti fiecare al doilea cuvînt.

— Nu înţeleg.

— N-ai cum altfel. Aşa m-au învăţat pe mine să scriu la cursuri.

— Green, observ că nu îţi iei niciodată notiţe la cursul meu. Îmi poţi explica de ce?

— Din cauza nodului de la cravată. Vedeţi, nodul de la cravata mea este, de fapt, un radioemiţător. Am o maşină de scris în cameră şi tot ce am de făcut este să bat la maşină cursurile dv. Astfel scap de scrisul cu cerneală.

— Foarte ingenios, Green. Am observat la ultima probă scrisă că ai fotografiat tot timpul cu un aparat Minox lucrările studenţilor.

— Da-a, era doar un exerciţiu de antrenament.

— Un exerciţiu de antrenament?

*— Da-a. Mă gîndeam să lucrez pentru Xerox **) după terminarea şcolii.*

— Green, nu vreau să par nerezonabil, dar ultima lucrare pe care ai predat-o era pe microfilm.

— Ce-i rău în asta?

— Nimic, în afară de faptul că ai lăsat-o într-un dovleac în spatele căminului. Eu n-am timp să caut lucrări ascunse.

— Cred că la mijloc este puterea obişnuinţei. Mai doriţi ceva?

— Da, mai e ceva, Green. Va trebui să te dau afară din C.I.A.

Profesorul scoase brusc o legitimaţie C.I.A.

— Sînt superiorul tău, Green, însărcinat cu activitatea în această şcoală şi d-ta ai stricat totul.

— Cum asta?

— S-a aflat că fata cu care te întîlneşti lucrează pentru „Studenţii contra intervenţiei americane în Vietnam". Te-a dus de la început.

— Cum aşa?

— Uită-te atent la insigna grupării din care face parte şi pe care o porţi şi tu.

— Ei, comedie, nu mai poţi să ai încredere în nimeni!

*) Agenţia Centrală de Investigaţii.

**) Aparate de copiat diferite texte.

(Din „NEW YORK HERALD TRIBUNE").

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ, 1 MAI

În jurul orei 9,00, posturile noastre de radio şi televiziune vor transmite mitingul şi demonstraţia oamenilor muncii din Capitală.

● 18,00 — **Telejurnalul de seară** ● 18,15 — **Zi de Mai** — recital poetic ● 18,30 — **Vîrste** — reportaj realizat de Studioul cinematografic „Al. Sahia" ● 18,45 — **Varietăţi pe peliculă**: Interpreţi români şi străini de muzică uşoară; Momente coregrafice; Numere de circ · Filmări neobişnuite ● 19,30 — **Transmisiune de la stadionul Republicii din Bucureşti a meciului internaţional de fotbal dintre echipele „Steaua" şi formaţia braziliană „Vasco da Gama" din Rio de Janeiro** ● În pauză, desene animate ● 21,15 — **Pavilionul melodiilor** — emisiune muzical-distractivă. Îşi dau concursul: Angela Moldovan, Doina Badea, Margareta Pîslaru, Anda Călugăreanu, Vali Niculescu, Marica Munteanu, Maria Pietraru, Constantin Drăghici, Aurelian Andreescu, Bimbo Mărculescu, Dan Spătaru, Sergiu Cioiu, Aurel Ioniţă, Radu Neguţ, Horia Căciulescu, Ştefan Tapalagă, Mircea Albulescu, Dem. Rădulescu ● 22,20 — **Filmul „Avatar"** — O comedie realizată de studiourile de televiziune poloneze, după o nuvelă a scriitorului Théophile Gautier ● 23,20 — **Telejurnalul de noapte.**

LUNI, 2 MAI

● 17,00 — **Transmisiune de la Ploieşti a meciului de fotbal „Petrolul"-„Farul"** ● 19,00 — **Telejurnalul de seară** ● 19,15 — **Estrada tinereţii** — emisiune muzical-distractivă. Transmisiuni din Bucureşti, Iaşi şi Ploieşti ● 20,00 — **Seară de operetă** — „Mam'zelle Nitouche" de Florimond Hervé — În distribuţie: Vali Niculescu, George Hazgan, Sili Vasiliu, N. Ionescu-Dodo, Anton Negoiţescu, Emil Popescu, Nelu Marinescu, Silviu Guriău, Lia Turovski, Tiberiu Simionescu, Mioara Adam, Aurel Grănescu, Ecaterina Rădoi şi alţii. În pauză, **Telesport.** ● 22,55 — **Telejurnalul de noapte** ● 23,05 — **Buletin meteorologic.**

NUMĂRUL VIITOR AL ZIARULUI VA APĂREA MARŢI 3 MAI

N.A.T.O. La cine se referă „planificarea nucleară"

LONDRA 30 (Agerpres). — Miniștrii apărării ai S.U.A., Angliei, R.F.G., Italiei și Turciei, reuniți la Londra în cadrul grupului de lucru al N.A.T.O. pentru „planificare nucleară", și-au încheiat consultările. Potrivit agenției United Press International, care citează surse informate, **principala problemă examinată de cei cinci miniștri a fost modalitatea de a oferi Germaniei occidentale un rol mai important în elaborarea strategiei nucleare a Alianței atlantice. Ei au discutat formal despre asocierea în măsură mai mare a mai multor aliați atlantici interesați la elaborarea strategiei nucleare, dar este evident că problema se referă aproape exclusiv la R.F.G.**

Grupul de lucru nu a adoptat hotărîri în problemele dezbătute, urmînd să aibă loc noi consultări între guvernele atlantice în lumina implicațiilor dorinței Franței de a se degaja de N.A.T.O. Aceeași agenție arată că reprezentanții vest-germani nu au precizat care sînt pretențiile lor în domeniul nuclear, dar au lăsat în mod clar să se înțeleagă că R.F.G. nu va fi satisfăcută de un simplu rol consultativ în elaborarea politicii nucleare a Alianței atlantice. Unele surse relevau anterior posibilitatea reanimării vechilor proiecte ale forțelor nucleare „atlantice" sau „multilaterale" menite să dea acces Germaniei occidentale la arma atomică. Deocamdată, nimic precis nu a răzbătut la suprafață în această privință.

CA URMARE A UNUI TELEFON ANONIM

Dosarul Ben Barka a fost redeschis

PARIS 30 (Agerpres). — Ca urmare a unui telefon anonim, poliția pariziană a început vineri cercetări în lacul Beaulne, situat la periferiile Parisului, pentru a căuta corpul liderului opoziției marocane, Medhi Ben Barka. La cercetări participă scafandri și alte unități ale poliției. Întrerupte din cauza întunericului, căutările au continuat sîmbătă dimineața.

ACȚIUNI ALE PATRIOȚILOR SUD-VIETNAMEZI

HANOI 30 (Agerpres). — Agenția de presă „Eliberarea" a dat publicității un comunicat referitor la luptele duse în unele provincii de patrioții sud-vietnamezi împotriva forțelor armate americano-saigoneze. Comunicatul precizează că, în primele trei luni ale anului, forțele armate de eliberare și populația din provincia Quang Nam au desfășurat 751 de lupte, scoțînd din luptă peste 10 000 de soldați inamici, distrugînd trei companii americane și capturînd arme de diferite calibre, precum și mari cantități de efecte militare.

În aceeași perioadă, în provincia centrală Nam Bo s-a desfășurat o intensă activitate de partizani. Forțele patriotice au provocat trupelor americane și saigoneze pierderi în oameni, vehicule și muniții. Ei au distrus, de asemenea, mai multe poduri de importanță strategică, paralizînd pentru mai multe zile transportarea de întăriri americano-saigoneze.

★

SAIGON 30 (Agerpres). — „Problemele vietnameze trebuie rezolvate de vietnamezii înșiși fără amestecul americanilor", se arată într-un comunicat dat publicității sîmbătă de Confederația Generală a Muncitorilor din Vietnam, cu ocazia zilei de 1 Mai. Comunicatul cere guvernului saigonez „să ordone trupelor străine încetarea bombardărilor și distrugerilor satelor sud-vietnameze", să pună capăt torturilor polițienești la care sînt supuși locuitorii, să suprime cenzura, să majoreze salariile muncitorilor și funcționarilor și să adopte măsuri urgente pentru remedierea lipsei de alimente existentă în țară. Comunicatul cere, de asemenea, „pedepsirea crimelor comise în țară de către militarii străini".

„MAY DAY"

Corespondență din Londra

Evocare a unui lung capitol din istoria mișcării muncitorești engleze, dar și expresie a revendicărilor prezente, tradiționalele manifestații de 1 Mai vor parcurge duminică străzile multor orașe spre a se încheia cu tot atît de tradiționalele mitinguri finale. Organizate de comuniști, de laburiști sau de diverse sindicate, aceste demonstrații au de obicei un pronunțat aspect multicolor, fiind presărate cu steaguri, panouri, pancarte, în unele locuri cu ingenioase care alegorice.

O asemenea coloană, cunoscută mai demult ca fiind una din cele mai reușite, va fi formată la Londra sub egida partidului comunist, pe cheiul Tamisei, de unde se va îndrepta, traversînd centrul orașului, spre Hyde Park. Pe peluzele verzi ale acestuia, mii de oameni, mulți cu familiile lor, vor asculta cuvîntări pe care le vor rosti John Gollan, secretarul general al partidului comunist, și alți conducători ai partidului. Un impunător marș este anunțat la Glasgow, o veche scenă a luptelor muncitorești din nordul țării, unde se așteaptă să participe circa 7 000 membri ai sindicatelor, laburiști și comuniști.

„May Day" va cunoaște anul acesta și un alt gen de manifestații. Docherii Londrei, de pildă, și-au dat întîlnire lîngă zidul cenușiu al Big Ben-ului, de unde vor porni spre Downing Street, reședința primului ministru. Acolo, o delegație urmează să prezinte un memoriu în care să se protesteze împotriva proiectelor respective privind reorganizarea muncii docherilor. La sediul T.U.C. (Trade Union Congres) este semnalată o continuă înmulțire a revendicărilor sindicatelor pentru majorarea salariilor — peste o sută asemenea cereri în ultima lună. În plină desfășurare se află o mișcare pe întreaga țară, inclusiv în rîndul sindicatelor, pentru a se acorda femeilor salarii egale cu bărbații, revendicare veche de 80 de ani. În Marea Britanie, 1 Mai înseamnă într-adevăr și primăvară și cîntece, dar nu mai puțin zi de luptă pentru drepturi, un trai mai bun, pace.

L. RODESCU

Soldații americani au „detectat" aceste femei și copii dintr-un sat sud-vietnamez care se ascunseseră de teama lor

Declarația C.C. al P.C. din Ecuador

GUAYAQUIL 30 (Agerpres). — Comitetul Central al Partidului Comunist din Ecuador a difuzat o declarație sub formă de manifeste în care face o analiză a situației din țară în urma înlăturării de la putere a juntei militare. În declarație se arată că forțele militare reacționare, care nu demult au înăbușit lupta maselor populare, intenționează să se reîntoarcă la putere printr-o lovitură de stat, și că ele sînt sprijinite în acțiunile lor de imperialiștii americani.

C.C. al Partidului Comunist din Ecuador a chemat poporul țării să creeze un front unit capabil să dejoace planurile imperialismului și reacțiunii locale. El a chemat, de asemenea, poporul la luptă pentru îmbunătățirea situației economice, pentru drepturi democratice și pentru apărarea suveranității naționale.

BERLIN

PLENARA C.C. AL P.S.U.G.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI WALTER ULBRICHT

BERLIN (Agerpres). — Agenția A.D.N. transmite că în cadrul celei de-a 12-a plenare a C.C. al P.S.U.G. a luat cuvîntul Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane. După ce a arătat importanța dialogului dintre P.S.U.G. și P.S.D.G., și faptul că s-au făcut numai primii pași în această privință, vorbitorul s-a pronunțat pentru amînarea întîlnirilor dintre reprezentanții P.S.U.G. și P.S.D.G. pînă după desfășurarea lucrărilor Congresului P.S.D.G. de la Dortmund și alegerile din landul vest-german Renania de nord-Westfalia. Atmosfera electorală, a spus el, ar putea „stînjeni simțitor desfășurarea dialogului și este probabil că conducerea P.S.D.G. nu a răspuns încă la întrebările principale din prima scrisoare a P.S.U.G., deoarece dorește ca acest lucru să se facă la Congresul de la Dortmund".

În continuare Walter Ulbricht s-a ocupat de unele probleme privind asigurarea păcii, reamintind poziția R.D.G. în această privință. El a subliniat, printre altele, necesitatea normalizării relațiilor dintre R. D. Germană și R. F. Germană prin acorduri corespunzătoare, precum și elaborarea unei poziții comune a P.S.U.G. și P.S.D.G. în problema securității europene în scopul renunțării la folosirea forței și armelor atomice și respectarea frontierelor existente.

Plenara a adoptat în unanimitate poziția C.C. al P.S.U.G. potrivit căreia „dialogul cu P.S.D.G. este menit să contribuie la o înțelegere asupra problemelor vitale ale poporului german și trebuie continuat". Plenara consideră oportun ca întîlnirile între reprezentanții celor două partide să aibă loc în cursul lunii iulie.

URUGUAY

Transporturile interdepartamentale și-au întrerupt activitatea

MONTEVIDEO 30 (Agerpres). — Toate serviciile transporturilor interdepartamentale din Uruguay și-au întrerupt sîmbătă activitatea ca urmare a unei greve declarate pe termen nedefinit de muncitorii din transporturi în sprijinul cererilor de mărire a salariilor și îmbunătățire a condițiilor de muncă. Greva, începută vineri numai la societățile care asigură transporturile între capitala țării, Montevideo, și departamentele limitrofe, s-a extins cu repeziciune. În același timp, muncitorii din industria textilă au declarat grevă generală în sprijinul luptei revendicative a lucrătorilor de la întreprinderea „Massera" care se află, de cîteva săptămîni în conflict cu patronatul. Ca urmare a acestei acțiuni patronii întreprinderii „Massera" au fost siliți să accepte revendicările muncitorilor.

De cînd scrie omul?

Zilele trecute la Belgrad s-a deschis o expoziție internațională, organizată de UNESCO, care își propune ca scop să prezinte, așa cum o spune și denumirea ei, „Scrisul de-a lungul veacurilor". Folosind un amplu material documentar prezentat sub formă de fotografii, însoțite de scurte legende, expoziția ne poartă peste milenii, făcîndu-ne cunoscute diferitele faze ale evoluției scrisului.

Pînă în prezent se cunosc circa 400 feluri de scris, fără să socotim notațiile primitive. Încă în perioada preistorică au apărut picturile reprezentînd figuri de oameni sau de animale, scene de vînătoare, jocuri populare, teme de luptă. O dată cu evoluția societății, scrierea pictografică a fost înlocuită cu cea cuneiformă. Pe la anul 3000 î.e.n. în Creta a apărut scrierea hieroglifă.

În Europa, alfabetul și-a făcut apariția prin anul 1000 î.e.n. De la fenicieni, scrisul a trecut la greci. Din Grecia, alfabetul a pornit în două direcții: spre Occident și spre Orient. De la etrusci, alfabetul a fost transmis romanilor care l-au răspîndit în întregul imperiu. Ajungînd la popoarele slave, alfabetul grec a suferit multe modificări, pînă în secolul X—XI cînd ia ființă alfabetul chirilic.

În ultima parte, expoziția ne prezintă descoperirea cifrelor și evoluția materialelor de scris și a tiparului, de la modestele imprimerii de odinioară la cele mai moderne tipografii de astăzi.

Deschiderea Tîrgului internațional de la Bruxelles

BRUXELLES 30 (Agerpres). — Sîmbătă dimineața a avut loc inaugurarea celei de-a 39-a ediții a Tîrgului internațional de la Bruxelles. La ședința de inaugurare, au luat cuvîntul Cooremans, primarul orașului Bruxelles, și președintele Consiliului general al tîrgului, Van Offelen, ministrul afacerilor economice, și contele D'Alcantara, ministrul claselor mijlocii. Au fost prezenți reprezentantul regelui, generalul-locotenent Engelen, ambasadorii și membrii corpului diplomatic acreditați la Bruxelles, personalități ale vieții publice belgiene și reprezentanții pavilioanelor țărilor participante.

Pe suprafața de peste 100 000 mp expun 4 109 firme reprezentînd 40 de țări.

La actuala ediție a tîrgului, România este prezentă cu o expoziție tehnică pe o suprafață de 600 mp, cuprinzînd produse ale industriei constructoare de mașini și bunuri de uz casnic. Printre mașinile expuse se remarcă tractorul universal 650 și 651, excavatorul de 3 tone, ruloul compresor, autocamionul Bucegi și remorca basculantă, mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor și a lemnului, război de țesut, o gamă completă de motoare electrice și pompe de vid, rulmenți, microscoape, balanțe, mașini de cusut, aparate de radio și altele.

Cu ocazia inaugurării, pavilionul românesc a fost vizitat de reprezentantul regelui, ministrul afacerilor economice, ministrul claselor mijlocii, primarul orașului Bruxelles, ziariști etc. Oaspeții au fost întîmpinați de Ion Oancea — ambasadorul României la Bruxelles, însoțit de Ștefan Niță, șeful agenției economice, și Nicolae Enescu — directorul pavilionului.

AZI ALEGERI ÎN COLUMBIA

BOGOTA 30 (Agerpres). — În Columbia au loc azi alegeri prezidențiale. Pentru acest post și-au prezentat candidatura actualul președinte Carlos Lleras Restrepo, reprezentînd „Frontul național" și Jose Jaramillo Giraldo, din partea mișcării de opoziție „Alianța națională populară". Într-o declarație făcută ziarului „Tiempo", Carlos Restrepo a subliniat că „în ciuda sistemelor politice diferite, Columbia trebuie să facă comerț cu țările socialiste".

Militari tailandezi au violat teritoriul Cambodgiei

PNOM PENH 30 (Agerpres). — Un purtător de cuvînt guvernamental a declarat la Pnom Penh că forțe militare tailandeze au violat din nou teritoriul cambodgian, în dreptul localității Trapeang Tao. Agresorii tailandezi au pătruns pe o distanță de 5 km în interiorul teritoriului Cambodgiei atacînd postul de frontieră cu mortiere și armament greu. Forțele grănicerești cambodgiene au ripostat agresorilor. În schimbul de focuri, doi soldați cambodgieni au fost grav răniți.

„MEDICUL ELECTRONIC"

Nu are deloc înfățișarea unui robot cu chip de om, ci seamănă cu un fotoliu de birou basculant. Pacientul se va așeza pur și simplu în acest fotoliu miraculos, care îl va asculta în locul medicului. Consultația electronică nu va dura decît 20 de secunde: un timp record care va înlocui o muncă de cel puțin 30—40 minute. Printr-o rețea deasă de fire electrice ultra sensibile, fotoliul va înregistra toate reacțiile corpului pe care le va transmite apoi unei mașini electronice: de la pulsațiile cordului, la ritmul și volumul respirației, pînă la datele furnizate pînă acum de electrocardiogramă. Un microfon ultra sensibil instalat în spatele fotoliului va „asculta" bătăile inimii pacientului, cît și zgomotul aerului ce trece prin plămîni. Fotoliul este capabil să măsoare reacțiile pielii pacientului, ceea ce face să se creadă că va fi de folos și pentru teste de psihiatrie.

În 20 de secunde medicul obișnuit va putea afla astfel totul despre pacientul său datorită mașinii electronice care transformă în grafice toate informațiile primite. Medicul le va citi doar, putînd pune apoi foarte repede diagnosticul. În acest mod el va economisi un mare volum de muncă.

„Medicul electronic" despre care am vorbit este construit în S.U.A. și va costa între 10 000—15 000 franci francezi.

ROMA

Seară culturală românească

ROMA 30. — Corespondentul Agerpres, I. Mărgineanu, transmite: La sediul Ambasadei Republicii Socialiste România din Roma a avut loc o seară culturală românească la care au participat oameni de cultură și artă italieni. A fost prezentat un film documentar despre București, precum și un program de muzică de compozitori români.

ZURICH: Sute de persoane au participat zilele trecute la un marș antiatomic

■ **MOSCOVA.** TASS transmite: C.C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au exprimat condoleanțe muncitorilor de la mina „Rumeanțev" din Donbas, în legătură cu catastrofa care a avut loc acolo — o explozie de gaz metan. C.C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au transmis, de asemenea, condoleanțe familiilor victimelor. Acestora li se va acorda un ajutor.

■ **ACCRA.** A fost semnat acordul final între Ghana și Coasta de Fildeș, privind redeschiderea frontierei dintre cele două țări.

■ **DELHI.** Camera Populară a Parlamentului indian a respins cu 122 de voturi, contra 41, propunerea opoziției de a anula decretul privind instituirea stării excepționale în țară.

■ **PARIS.** Președintele de Gaulle l-a primit vineri pe V. A. Zorin, ambasadorul Uniunii Sovietice în Franța, cu care a avut un schimb de păreri în probleme de interes comun pentru cele două țări, precum și în probleme referitoare la apropiata vizită a președintelui de Gaulle în Uniunea Sovietică.

■ **NICOSIA.** Ziarul „Cyprus Mail", care apare la Nicosia, relatează că, în semn de protest față de sprijinul pe care guvernul grec îl acordă generalului Grivas în conflictul său cu președintele Makarios, guvernul cipriot a anulat proiectata vizită de 24 de ore la Atena a ministrului de externe Kyprianu.

■ **PARIS.** La invitația Uniunii Socialiste Arabe, o delegație a Partidului Comunist Francez, condusă de Etienne Fajon, membru al Biroului Politic și director al ziarului „L'Humanité", a vizitat R.A.U. între 17 și 28 aprilie. În timpul șederii sale, delegația a fost primită de președintele R.A.U., Gamal Abdel Nasser, și de Ali Sabri, secretar general al Uniunii Socialiste Arabe. În declarația comună dată publicității la terminarea vizitei se subliniază că întîlnirile s-au desfășurat într-o atmosferă de cordialitate și înțelegere reciprocă.

■ **PRAGA.** Agenția C.T.K. transmite că A. Novotny, președintele R. S. Cehoslovace a decernat la 36 de colective și cercetători științifici premiile de stat „Gotwald" pentru succese deosebite în domeniul științei. În domeniul literaturii, muzicii, artelor plastice, teatrului și cinematografiei au fost decernate 11 premii de stat.

■ **NEW YORK.** Societatea „General Electric" a anunțat că un mic auxiliar electronic al inimii umane, numit „Pacemaker", care a fost pus la punct în urmă cu cîțiva ani, este fabricat în prezent în serie și poate fi folosit de orice persoană suferind de maladii cardiace.

■ **BONN.** A fost publicată o Carte albă care cuprinde diferite documente ale guvernului vest-german referitoare la problema germană. În prefața la această carte sînt reafirmate vechile poziții ale guvernului federal cu privire la problema germană.

■ **ATENA.** Între guvernul grec și Consiliul militar superior al Greciei a izbucnit un conflict care ar putea, după părerea agenției France Presse, să aibă consecințe asupra stabilității guvernamentale. Conflictul se datorește hotărîrii Consiliului militar superior de a pune în retragere un număr de generali ai armatei grecești.

■ **NAIROBI.** Amendamentul la Constituția Kenyei, potrivit căruia orice membru al Parlamentului care a părăsit rîndurile partidului de guvernămînt (Kanu) trebuie să renunțe la locul ce îl deține în cele două Camere ale parlamentului, a fost vineri dimineața definitiv adoptat.

■ **NEW YORK.** Administrația națională pentru problemele aeronauticii și cercetarea spațiului cosmic (N.A.S.A.) a anunțat că lansarea satelitului meteorologic „Nimbus-2", care urma să aibă loc vineri, a fost amînată pe termen nedefinit din cauza descoperirii unor defecțiuni la racheta purtătoare.

■ **LONDRA.** Camera Comunelor a aprobat, în principiu, un proiect de lege care prevede acordarea independenței Guyanei britanice la data de 26 mai a. c. sub numele de Guyana. Un amendament prezentat de aripa de stînga a partidului laburist, care cerea ca noul guvern independent al Guyanei să pună capăt arestărilor preventive a oponenților politici, a fost respins.

■ **BUENOS AIRES.** S-au încheiat lucrările consfătuirii conducătorilor a 21 de sindicate argentinene. Consfătuirea a analizat o serie de probleme privind realizarea unității mișcării muncitorești din Argentina. În comunicatul dat publicității se arată că a fost înființată o comisie specială pentru elaborarea documentului în care vor fi incluse „direcțiile luptei mișcării muncitorești argentinene".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii